

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. szeptember 3.

bb. 1. tájékoztatás az új testnevelési tantervről - változás az osztályozásban

1 vt/mm/zs/gy/cz

1969. szeptember 3.

az általános és középiskolákban a most megkezdődött tanévben már új tanterv alapján oktatják a testnevelést. ezzel kapcsolatban a művelődésügyi minisztérium illetékesei elmondták az mti munkatársának:

- az új tanterv egyik előnye, hogy lehetővé teszi: az iskolák a korábbinál differenciáltabban alkalmazkodjanak sajátos körülményekhez, a felszerelésükben még meglévő eltérésekhez. a tornaterem nélküli iskolák számára például kisebb a tananyag, ugyanakkor a szabadtéri foglalkozás nagyobb szerepet kap. konkrét előírást tartalmaz a tanterv az olyan tanintézetnek is, amelynek hosszabb-rövidebb ideig hiányzik valamilyen fontosabb létesítménye, a testnevelés oktatásához szükséges felszerelése. új vonás, hogy az anyagon belül - a kötelezővel szemben - nagyobb a választható anyagrészes aránya, a testnevelő tanárok tehát az eddiginél szabadabb kezet kapnak.

- a tantervet egyébként bizonyos mértékig csökkentettük, hogy a honvédelmi nevelés anyaga ne okozzon a gyermekeknek túlterhelést, s ez a tárgy szervesen beépülhessen az oktatás egészébe. a testnevelés „témakörében”, főként a torna-anyagot csökkentettük, s kismértékben a különféle sportjátékok, valamint az atlétika anyagát. a tantervi utasítás pontosan körvonalazza a követelményeket, amelyek a diákok elbírálásának alapjául szolgálnak. meggyőződésünk, hogy a szülők, a pedagógusok és a diákok egyöntetű helyesléssel találkozik az az elv, amely szerint a tanulók egyéni teljesítményében tapasztalható fejlődés a leglényegesebb. kifejezésre jut ez az osztályozás főbb szempontjaiban is.

/folyt. köv./

tb. 1. / tájékoztatás.... 1. folyt./ gy

a testnevelési tanárok főként a gyerekek aktivitását, a közös munkában való részvételt, az akaraterőt, a közösségi magatartásban tanusított pozitív változást értékelik. ami a tárgyi tudást illeti: ennek értékelése kizárólag az egyéni teljesítmény fejlődésén alapszik. a szakszerű meghatározás lényegében annyit jelent, hogy a pedagógusok azt vizsgálják: az adott diák a tanév során fejlődött-e, s ha igen, mennyit. a jeles érdemjegy megszerzéséhez elegendő, ha például a diák egy - alkati sajátosságainál, érdeklődésénél fogva hozzá legközelebb álló - sportágban ér el jeles eredményt, a testgyakorlás többi ágában csupán átlagos a teljesítménye. viszont: nem kaphat elégtelent az, aki legalább a testgyakorlás egy ágában elfogadható teljesítményt tud felmutatni. az utasítás hangsúlyozottan írja elő, hogy az osztályozás büntető funkcióját - ami néhány iskolában, egyes tanulóknál szörványosan előfordult - teljesen fel kell számolni. egyértelmű álláspont, hogy ha helyes a pedagógiai irányítás, a vezetés, buktatás csak egészen rendkívüli esetben fordulhat elő testnevelésből, például akkor, ha a tanuló egész évben teljesen passzív.
/mti/

..

bb. 2. szabályozzák ausztriával határos folyókat, a pinkát

vid-ká/gy/cz

1969. szeptember 3.

magyar-osztrák megegyezés született arról, hogy szabályozzák a két ország határán folyó pinkát. a pinkamindszentig tartó 13 kilométeres szakasz magyar érdekeltségi részeinek korszerűsítésére 24 millió forintot költenek. ugyanilyen nagyságrendű munkára kerül sor az osztrák oldalon.

a nyugatdunántúli vízügyi igazgatóság szakemberei megkezdték a nagyszabású munka előkészítését. a helyenként határfolyóként is szolgáló pinka eddig évente kétszer öntött ki, s mintegy 1 500 hold rétet, mezőgazdasági területet árasztott el.

a mederből kitermelt földből három vas megyei falu - horvát-nádajja, magyarnádajja és vasalja - köré árvízvédelmi töltést építenek. ez az árvízvédelmi intézkedés része annak a nagyszabású programnak, amelyet az 1965-ös árvíz után dolgoztak ki a 16 legjobban veszélyeztetett vasi település védelmére./mti/

..

- 2 -

bb. 3. világviszonylatban új kísérlet: termelésirányító a textil-mintázóban - proceszográfot szerelnek fel a goldberger gyárban

1 sz/j/ie/gy/la

1969. szeptember 3.

a pamutnyomóipari vállalat goldberger gyárában a 14 hengernyomó- és 8 filmnyomógép munkájának figyelemmel kísérésére, ellenőrzésére és irányítására magyar gyártmányú termelésirányító berendezést, proceszográfot szerelnek fel. a kezelők minden gépnél a proceszográf segítségével jelzik majd, hol merültek fel akadályok, hol van festék- vagy alapanyaghiány, hol és miért állnak a gépek. a központi ellenőrző szobában grafikonokon regisztrálják az érkező adatokat és a diszpécser intézkedik: sürgeti az anyagot vagy a szerelőt, sőt maguk a vegyészek is beavatkozhatnak a termelés menetébe. a munka szervezettebbé válásán kívül a megrendelések pontosabb teljesítésében is közreműködik majd a proceszográf: nyilvántartja, melyik mintából, szinből mennyit gyártottak, és így nem lesz szükség „biztonsági túlméretezésére”, s az sem fordulhat elő, hogy a kívánt mennyiségnél néhány méterrel kevesebbet mintázzanak és emiatt újra kelljen nyomni a hiányzó készletet.

a gyár vezetőinek tudomása szerint a világ egyetlen textilgyárában sem helyeztek üzembe még ilyen termelésirányító berendezést, így ők világviszonylatban újszerű kísérletre vállalkoztak. egyelőre még azt sem tudják megállapítani, mennyi anyagi hasznot hoz majd, mindenesetre azt várják, hogy áttekinthetőbbé, szervezettebbé és ennek nyomán gazdaságosabbá is váljék a munka./mti/

..

bb. 4. több mint százezer tisztségviselőt választanak újjá a Kisz-alapszervezetek

1 pr/gk/zs/gy/cz

1969. szeptember 3.

a magyar kommunista ifjúsági szövetség több mint huszonötezer alapszervezetében: szeptember 15-től november 15-ig újjáválasztják az ifjúsági szövetség több mint 100 ezer tisztségviselőjét.

mint a Kisz központi bizottságánál tájékoztatták az mti munkatársát a legtöbb alapszervezetben már megalakították a háromöttagú jelölőbizottságot, amely „közvéleménykutatást”, végez, megkérdezi a kiszeseket: kiket látnának szívesen a különböző tisztségekben? a többség akaratának megfelelően választják azután ki azokat az ifjú kommunistákat, akiknek megbízatásáról majd a taggyűlési plénumok döntenek. a vezetőségválasztó taggyűléseken több mint 780 ezer Kisz-tag adja le voksát - s dönt titkos szavazással arról, kit tart vezetésre alkalmasnak, kit támogat majd munkájával újabb két esztendőn át.

/folyt. köv./

- 3 -

bb. 4. / több mint százezer.... 1. folyt./ gy

a taggyűléseken megvonnák a legutóbbi két esztendő mérlegét, számot vetnek azzal, mit végeztek az alapszervezetek tagjai, hogyan teljesítették vállalásaikat, lépést tartottak-e a követelményekkel. azt is megvizsgálják, hogy a közönség eddigi vezetői jól betöltötték-e hivatásukat. ezzel egyidejűleg meghallgatják, összegyűjtik azokat az észrevételeket, indítványokat is, amelyek a szervezeti élet gazdagítását, a még vonzóbb, tartalmasabb munkaprogramok kialakítását szolgálják. ezek a javaslatok már az új vezetőség munkáját segítik, hiszen a következő évi munkatervét már ők állítják össze.

- az alapszervezetek munkája nagyban függ a kisz-titkár személyétől, képességétől és rátermettségétől. ezért különösen fontos a jelölőbizottságok alapos körültekintő munkája. a minden szempontból megfontolt jelölés a biztosíték arra, hogy olyan fiatal tölti be a vezető tiszteket, akinek munkája, politikai és erkölcsi magatartása kifogástalan, aki népszerű a fiatalok körében, ért az ifjúság nyelvén, képviselni tudja az állami és társadalmi szervek előtt a fiatalok érdekeit, következetesen és hozzáértéssel védi az ifjúság törvényekben és rendeletekben biztosított jogait.

az alapszervezeti vezetőség- és küldöttválasztó taggyűléseket követően december 15-ig megtartják az üzemi, falusi, hivatali, tanintézeti, valamint a járási, városi, kerületi küldöttértekezletet is, amelyeken a felsőbb szintű kisz-szervezetek - bizottságok tisztviselőit választják ujja.

a vezetőségválasztó taggyűlésekkel egyidőben sor kerül a tagsági könyvek érvényesítésére, a tagok összeírására. ez az akció nem egyszerű adminisztrációs intézkedés, hanem fontos politikai, szervezeti esemény. növeli a bizottságok és az alapszervezetek felelősségét, arra ösztönzi a kisz-vezetőket, hogy tanulmányozzák a fiatalok helyzetét, igényeit, véleményét. ilyen akcióra tavaly került sor első ízben, s olyan jól sikerült, hogy a kisz központi bizottsága hasonló lebonyolítását az alapszervezetek rendszeres évi feladatává tette. a tagkönyv-érvényesítéskor lezajló beszélgetések a legjobb fórumai az őszinte, közvetlen véleménycseréknek, s számottevően hozzájárulnak ahhoz, hogy erősödjék a tagok és a vezetőségek kapcsolata, fokozódjék a kisz-szervezetek aktivitása, a fiatalok öntevékenysége./mti/

--

- 4 -

bb. 5. félmajom az állatkertben

i tz/mm/ie/gy/cz

1969. szeptember 3.

érdekes és ritka lakót kapott a rágcsálóház az állatkertben. annyira ritka, hogy tulajdonképpen most először láthat ilyet a közönség budapesten. neve kissé elletében van alkatával, mert óriásgalágnak hívják, pedig a macskánál is kisebb. ez az afrikai félmajmok közé tartozó állatka lustán végigheveri a nappalt, sötétedés után viszont nagy sikerrel vadászik éjszakai pillangókra és más repülő rovarokra, mégpedig kizárólag a „szárnycsapások”, hangja alapján tájékozódva./mti/

--

bb. 6. zenés turák az aggteleki cseppkőbarlangban

vid-ká/gy/cz

1969. szeptember 3.

az aggteleki cseppkőbarlang földalatti színháztermében évente négy-öt zenekari hangversenyt vagy kiscsapat rendeznek. a barlangi koncerteknek ma már országos rangjuk van és az érdeklődés irántuk egyre fokozódik. ennek kielégítésére érdekes kezdeményezést valósít meg a borsod megyei idegenforgalmi hivatal. a barlang legszebb részén a színházteremben és a nagy látogatottságnak örvendő tigris teremben különleges szigeteléssel ellátott „hangfalakat”, szereltetnek fel. ezeknek a hangfalaknak segítségével az előzőleg magnószalagra vett zenekari műveket az irodaházból a nap bármely órájában megszólaltathatják. a nagyteljesítményű barlangi hangosító berendezést a budapesti elektroakusztikai gyár tervezi. így a barlangi hangversenyeket megismételve zenés turákat is rendeznek majd aggteleken./mti/

--

bb. 7. a nővérállások együtöde betöltetlen a fővárosban

i hi/tm/zs/gy/cz

1969. szeptember 3.

a nővérállások több mint együtöde betöltetlen a budapesti kórházakban, s egyik-másik intézményben a 25 százalékot is eléri az üres helyek aránya - állapították meg a fővárosi egészségügyi szervek. a jól szervezett szakképzéssel elérték, hogy évente mintegy ezer ápolónő, gondozónő, asszisztens és más szakmájú egészségügyi dolgozó tesz szakvizsgát, azonban ez a szám a nyugdíjasok, az otthonmaradó kisgyermekes anyák, és a más pályát választók távozásával megüresedő helyek betöltésére nem elegendő.

/folyt. köv./

- 5 -

bb. 7. / a nővérállások.... folyt./ gy

az utánpótlás biztosítására bevezették a munka melletti ápolónőképzést, amelyben az állandó budapesti lakással rendelkező, 17 éven felüli lányok, asszonyok vehetnek részt. akik hivatást érznek erre a pályára, s legalább 8 általános iskolai osztály végzettséggel rendelkeznek, a lakásukhoz legközelebb eső kórházban jelentkezhetnek. egyelőre szakképesítés nélküli általános ápolónőként, illetve gyermekápolónőként dolgozhatnak, képzésük márciusban kezdődik és 3 évig tart. a jelentkezők már munkába álláskor körülbelül 800 - 1 000 forint havi fizetést kapnak, továbbá munkaidő-kedvezményben részesülnek.

hasonló lehetőség van gyógyszerügyi asszisztensnők kiképzésére a fővárosi tanács gyógyszerügyi központjában /5. zrinyi utca 3./, ide azonban csak érettségizetteket vesznek fel. a munka melletti szakképzés kétéves, a tanfolyam itt is márciusban indul.

a pályázati rendszer bevezetése óta bebizonyosodott, hogy a végzett ápolónők - nagyon is érthető okokból - szívesebben mennek olyan kórházba, ahol nővérrothton is van. jelenleg a fővárosban levő nővérszállások összesen mintegy 700 személyt képesek befogadni, holott ennek a többszörösére lenne szükség. a gondok enyhítésére a fővárosi tanács két nagyobb nővérrothont létesít. az egyiket a dél-pesti kórház területén helyezik majd el, - ez 240 személyes lesz -, a másikat - 250 személy részére - a róbert károly köruti kórházban rendezik be./mti/

..

- 6 -

bb 8. hírek a főváros életéből

1 gj/um zs la

1969. szeptember 3.

a xvii. kerületet is bekapcsolják a gázhálózatba

a xvii. kerületben megkezdődött a gázcsőhálózat kiépítése, amely a most kialakuló városközpont létesítményeit - a szakrendelőintézetet, a gyógyszerterületet, a postát, a vendéglátóipari kombinátot, az abc áruházat, a vas és edény műszaki áruházat, és nem utolsósorban az itt tető alá kerülő 4-9 emeletes lakóházakat - látja majd el. így a tervek szerint a centrumban 360 lakásban gázzal főzhetnek majd a háziasszonyok, sőt előreláthatólag a fűtést is gázzal oldják meg. jelenleg a gyöker utca és az akácvirág utca közötti szakaszon fektetik a csővezetékkeket; a több milliós beruházást jövőre fejezik be. a hálózat kiépítésével a ferihegyi ut mentén levő intézményekben - a többi között a gimnáziumban, az általános iskolában és a bölcsődésben gáztüzelésre térhetnek majd át.

a főváros „legidősebb” kerülete: erzsébetváros

erzsébetváros nemcsak lakóépületei életkorát tekintve a legöregebb a főváros kerületei között, hanem lakosságának kormegoszlása szerint is. a statisztikából kiderül, hogy a kerületiek mintegy 18 százaléka hatvan éves vagy ennél idősebb. / a budapesti átlag alig 15 százalék./ ugyancsak jóval meghaladja a fővárosi átlagot a 40-59 évesek száma; akik hozzávetőleg harminchétezen vannak. a fiatal korosztály száma - a legkisebbektől a 14 évesekig - körülbelül huszonegyezerre tehető.

tanácsülés a tanácsterem falain kívül

jónéhány példa volt a kerületi tanácsok végrehajtó bizottságainak gyakorlatában, arra, hogy a vb-tagok a napirenden szereplő témának megfelelő helyszínen ülészttek. arra viszont minden bizonnyal első ízben kerül sor, hogy egy tanács egész testülete az ülésterem falain kívül, valamelyik napirendi pont „helyszínén”, tárgyaljon. a xv. kerületi tanács csütörtökön újpalota lakótelep építésének helyzetét vitatja meg - az építkezés helyszínén ahová külön buszok szállítják ki a tanácstagokat. az érdekes napirendi pontról egyébként koltai benő, a fővárosi beruházási vállalat igazgatója ad tájékoztatást, ezt követi majd a helyszíni szemle és a tervek megvitatása./mti/

- 7 -

8.20/um k. 10h

1000

bb 9. emlékjelvény a bcm élenjáró építőinek

vid/kz/tné/ká/um cz

1969. szeptember 3.

emlékjelvényt kapnak a kisz védnökséggel épülő beremendi cementmű kivitelezésében élenjáró dolgozók. a jelvény megtervezésére a kisz védnökség operatív bizottsága ez év tavaszán pályázatot hirdetett. a beérkezett 19 pályamunka közül az első díjat és az ezzel járó pénzjutalmat nédházi bélának, a szilikátipari központi kutató és tervező intézet dolgozójának ítelték oda. a díjnyertes pályamű alapján készítik el a fémjelvényeket és a zománcplaketteket. először a jövő év elején adják át a megtisztelő emléket a védnökségi munkában élenjáró személyeknek és kollektíváknak, ezt követően pedig folyamatosan - egy-egy nagyobb vállalat teljesítése alkalmából - adnak ki jelvényt, illetve plakettet./mti/

bb 10. film a szovjet testvérmegyéről

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

a kecskeméttel immár tíz éve testvérvárosi kapcsolatot tartó szimferopolban jártak az alföldi város keskenyfilm-stúdiójának munkatársai. a mini-stáb 20 perces uti filmet készített az ukrán szszk krimi területének festői szépségű tájairól. szimferopolon kívül jártak jaltában, s a krim-félsziget több más településén. megörökítették a testvérmegye történelmi nevezetességeit és új létesítményeit is. az érdekes filmet rövidesen műsorra tűzi a mokaép./mti/

bb 11. fokozódott a sárvári termálfürdő sótartalma

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

az egy éves sárvári termálfürdőben fokozódott a víz só-tartalma: a korábbi 380 gramm helyett most 550 gramm konyhasót mértek literenként. a változás valószínűleg hidrológiai jelenséggel magyarázható, de az is elképzelhető, hogy a város határában lévő és felhasználásra váró sós víz-lelőhely ugynevezett átfedése eredményezte a termálfürdő sókoncentrációjának emelkedését.

az összetétel változása a víz gyógyhatásának növekedésével jár.
/mti/

8.25/um k. 10k

10.00 Du

bb 12. központi nyelviskola kecskeméten

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

a tit és az mszbt megyei szervezete - a különféle társadalmi és tömegszervezetek támogatásával - központi nyelviskolát szervezett kecskeméten. létrehozását a nyelvtanítás iránt érdeklődők növekvő száma és az egységes tanítási módszerek alkalmazásának hiánya indokolja. a központi nyelviskola szakmai irányítását a tit megyei szervezete vállalta. egyelőre öt városban: kecskeméten, kiskunfélegyházán, kiskunhalason, kalocsán, és baján, valamint kiskőrösön indítanak tagozatokat. az egységes tematikát az évek alatt kialakult legjobb módszerek figyelembevételével készítették el. a nyelviskola nyolchónapos tanfolyamai szeptember végén kezdődnek./mti/

bb 13. zselici paradicsom

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

a zselicségben alakítják ki hazánk egyik legnagyobb paradicsomtermő körzetét. a zselici dombvidék peremén két nagy konzervgyár működik - a somogyi oldalon a nagyatádi és a baranyai oldalon a szigetvári - s ezeket eddig távoli vidékekről látták el nyersanyaggal. a konzervgyáraknak érdekük, hogy a könnyen, gyorsan romló árut a közelebb fekvő zselici gazdaságok szállítsák, de érdeke ez a dombvidék mezőgazdasági üzemeinek is, amelyek ily módon biztos piacra tesznek szert és jó jövedelemhez jutnak. a mozsgói zrinyi miklós tsz vállalkozott arra, hogy utörője lesz a zselici paradicsom nagyüzemi termelésének. a konzervipari tröszt és a kecskeméti kutatóintézet támogatásával három éves kísérlet kezdődött itt, s ennek során nyolc paradicsomfajtát próbálnak ki. a kísérletek rendkívül biztatók: a paradicsom fokozatosan érik - az egyes fajták között nyolc-nyolc nap a különbség - tehát a gyár folyamatosan dolgozhatja fel a termést. holdanként kétszáz mézsa paradicsomot szüretelnek, s a termés beltartalma igen jó, alkalmas konzerválásra. a mozsgói közös gazdaság ebben az évben már nyolcvan holdon termel paradicsomot és erről a területről legalább másfél millió forint értékű árut szállít a konzerviparnak./mti/

8.35/um k. 10k

10.00 Du

bb 14. bővítik a szegedi csökkent munkaképességűek gyárát

vid/kz/tné/um ká cz

1969. szeptemberr 3.

Mintegy 3.5 millió forintos költséggel bővítik a főként csökkent munkaképességűeket foglalkoztató szegedi fonal-feldolgozó vállalatot s ezzel további 400 személy alkalmazásának lehetőségét teremtik meg. a bővítés révén a gyár évi termelési értéke 45 millió forintra, a jelenleginek csaknem kétszeresére növekszik./mti/

--

bb 15. ifjúsági bányász fórum tatabányán

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

A fiatalok rendszeres tájékoztatására bányász fórumot szervezett a tatabányai szénbányák és a népház igazgatósága. szeptembertől a jövő év júniusáig színvonalas, a különleges igényeket is kielégítő programot állítottak össze. első alkalommal interpellációs estet rendeznek az ifjúság kulturális és szórakozási lehetőségeiről. a fiatalok kérdéseire a város vezetői válaszolnak majd. szerepel a programban politikai est, szakmai vita, találkozó népszerű tudósokkal és élsportolókkal. ismertetik a bányászfiatalokkal a város múltját, jelenét és jövőjét is./mti/

--

bb 16. 18 ország tudományos kutatói martonvásáron

vidk/um cz

1969. szeptember 3.

A fao növénynevelési bizottsága budapesti ülésén, kukorica-és ciroknevelési szekciójának tagjai - 18 ország tudományos kutatói - szerdán a mta martonvásári mezőgazdasági kutató intézetbe látogattak. a vendégeket dr. rajki sándor, a kutató intézet igazgatója üdvözlölte. ismertette a két évtizede működő intézmény munkáját, a kukorica és a ciroknevelés terén elért európai, sőt világviszonylatban is figyelemreméltó eredményeit, majd a kutatók megtekintették a kísérleti parcellákat. több, mint tízezer hazai és külföldi kukorica, valamint többszáz cirokfajta tulajdonságaival ismerekedtek.

délután dr. rajki sándor fogadást adott a vendégek tiszteletére./mti/

--
- 10 -

10.30/um 126

12.45 DW

bb 17. kaposvárott megkezdődött dunántul legnagyobb lakóházának építése

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

Kaposvár új városrészén a kalinyini lakótelepen megkezdődött a megyeszékhely legmagasabb és egyben dunántul legnagyobb lakóházának építése. a közlekedés-és postaügyi minisztérium hidépitő vállalatának részlege lengyel gyártmányú cölöpverő géppel 334 cölöpöt ver le, 8-10 méter mélységbe. ezzel egyidőben mintegy 2500 köbméter földet emelnek ki dömperekkel, dózerekkel. a somogy megyei állami építőipari vállalat építi meg a 197 méter hosszú 9 méter széles, 9 emeletes sávházat. kaposvár első paneles lakóépületében 330 összkomfortos, központi fűtéses lakás kap helyet. az épület előreláthatóan két és fél év alatt készül el./mti/

--

bb 18. új szakaszához érkezett a győrött átvezető főutvonal építése

vid/ká/um cz

1969. szeptember 3.

Az 1. számú budapest-bécs között vezető főutvonal korszerűsítésével egyidőben kezdtek meg győrött a városon átvezető utvonal átépítését. ennek során öt új híddal gyarapodik győr. két hid már elkészült, a harmadik 217, méter hosszúságú felüljáró, amely a városba érkező zsúfolt és szűk utvonal helyett épült, befejezés előtt áll. a 14 millió forintos költséggel épült hid teherpróbáját a héten megtartják. a teherpróba után az aszfaltozók látnak munkához és egy hónap múlva már az új felüljárón érkezik a főváros felől a forgalom győrbe. a budapesti hidépitő vállalat és a budapesti aszfaltutépítő vállalat dolgozóinak munkáját dicséri, hogy sikerült előbbre hozni az eredetileg decemberre tervezett átadást.

Még ebben az évben elkészül és átadják a forgalomnak a város déli részén épült új utszakaszt is, amely az abdai hidig vezet. a jövő évre már csak a rábán átvezető hid építése marad./mti/

--

- 11 -

10.52/um 46 126

12.45 DW

bb 19. olaszországi turnéra indultak a szombathelyi táncosok
vid/ká/um cz 1969. szeptember 3.

szerdán olaszországi turnéra indult a szombathelyi művelődési és sportház táncegyüttese. a múlt évi dijoni nemzetközi folklór fesztivál megosztott második díjával jutalmazott 15 éves együttes velencében, padovában, bellunóban, lucca-barjés reggio calabriában lép fel. műsorukon magyar történeti és folklór táncok szerepelnek. a negyven tagú együttes szeptember közepén érkezik vissza szombathelyre./mti/

bb 20. olasz kocsimosó automata a 7-es ut mentén
vid/ká/um cz 1969. szeptember 3.

székesfehérvár határában, a 7-es ut mentén, az autószer-
viz szomszédságában szerdán megkezdte működését az automatikus
kocsimosó berendezés. az olaszországból importált ötletes
gép három perc alatt mossa tisztára és szárítja a gépkocsit.
a lemosás díja viszonylag olcsó: kocsinként 20 forint./mti/

bb 21. holdanként 16 ezer forint tiszta jövedelmet ad az egy
éves kulturáju vöröshagyma - országos tapasztalatcsere
dunakilitin

vid/ká/um cz 1969. szeptember 3.

a zöldség-gyümölcs kereskedelmi egyesülés, a szövetkezetek
győr sopron megyei értékesítő központja, valamint a kertészeti
kutató intézet szerdán országos jellegű tapasztalatcsere
rendezett az egy éves kulturáju vöröshagyma termesztéséről
a győr-sopron megyei dunakiliti egyetértés termelőszövetkezet-
ben. ebben a közös gazdaságban az elmúlt évben 180, az idén
150 mázsa hagymát szedtek fel egy-egy hold földről. így a
bruttó bevétel holdanként eléri a 30 ezer forintot, ami
óvatos számítások szerint 16 ezer forint tiszta jövedelemnek
felel meg.

a tapasztalatcserén dr. borka miklós a kertészeti kutató
intézet osztályvezetője, beszámolt az egy éves kulturáju vörös-
hagyma termesztés üzemi módszereiről. elmondotta, hogy az
országban jelenleg 600 holdon termelnek ilyen módszerrel
vöröshagymát. az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az
eljárás igen gazdaságos. míg a hagyományos termesztésnél
a hagymaföldek minden holdjára nyolcezer forint értékű dughagy-
mát kell elültetni, addig az egy éves kulturáju vöröshagyma
holdankénti vetőmag költsége nyolcszáz forint

/foly.köv./

11.32/um

12.07/11

bb 21./ holdanként 16 ezer....folyt./um

a lényeg az, hogy morzsalékosan előkészített talajba, egyen-
letes vetéssel kerüljön a földre a mag és a kikelt növény
közéit legalább négyszer járja kapa. az új módszerhez a kül-
földi fajtákon kívül már rendelkezünk a kertészeti kutató
intézetben nemesített olyan hazai fajtajelölttel - az ugy-
nevezett alsógödi fajtajelölt - amely bő termő, jól tárolható.
ennek magjával jövőre már az ideinél jóval nagyobb területet
vethetnek be./mti/

bb. 26. nemzetközi mediterrán kolokvium a földtani intézet cen-
tenáriuma alkalmából

t sb/tr/1e/11 cz 1969. szeptember 3.

a magyar állami földtani intézet fennállásának 100. évfor-
dulója alkalmából nemzetközi mediterrán kolokvium kezdődött
szerdán az intézetben. európa, ázsia, afrika és amerika 20 or-
szágának több száz tudósa, kutatója vesz részt a találkozót hat-
napos programján, amelynek megnyitó ülésén dr. v. v. m. m. aka-
démikus, a nemzetközi földtani unió rétegtani bizottságának el-
nöke üdögzölte a tanácskozást.

dr. fülöp józsef, a központi földtani hivatal elnöke, a
földtani intézet igazgatója tartotta az első előadást, Magyarország
jurakorszakbeli földtani képződményeiről. szerdán és csütörtökön
még több mint 50 hazai és külföldi szakember tart tudományos be-
számlót e korszak földtani alakulatairól és a legújabb vizsgálá-
tokról. a kolokvium résztvevői háromnapos földtani kirándulást
tesznek a dunántúlon, majd hétfőn a veszprémi vegyipari egyete-
men kerül sor a tudományos találkozót záró-ülésére./mti/

12.07/11

12.07/11

- 13 -

bb 22. a talajtani társaság vándorgyűlése szolnokon

vid;ká/um cz

1969. szeptember 3.

a magyar agrártudományi egyesület talajtani társaságának évi vándorgyűlése szerdán kezdődött szolnokon. a kétnapos tanácskozáson a mintegy négyszáz hazai tudományos és gyakorlati szakemberen kívül szovjet, ndk-beli, jugoszláv, kanadai és holland tudósok, szakértők is résztvesznek. jelen volt van baren holland professzor, a nemzetközi talajtani társaság főtitkára is. nyíri béla a szolnok megyei tanács vb elnökhelyettese, az agrártudományi egyesület megyei szervezetésnek elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd dr. soós gábor, mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszterhelyettes, a magyar agrártudományi egyesület elnöke tartott bevezető előadást. az első napon hét tudományos előadás hangzott el a mezőgazdasági öntözés szerepéről. a kiskörei vízlépcső és öntözőrendszereinek mezőgazdasági hasznosításával kapcsolatban elmondották, hogy a balaton területének egyötödét kitevő hatalmas víztároló háromszáz millió köbméter vízkészletéből 524 ezer hold területet láthatnak el öntözővízzel. az öntözőrendszer három ütemben épül. 1975-ig 120-150 ezer holdon valósítják meg az öntözést, a további két ütemet pedig 1985-ig hajtják végre. a kiskörei vízlépcső és öntözőrendszereinek megépítésével az eddigi legnagyobb mezőgazdasági beruházás készül el hazánkban.

a talajtani társaság vándorgyűlése határozatot fogadott el, amelyben rögzítették a talajvédelemmel kapcsolatos legfontosabb tennivalókat. az öntözés hatására bekövetkező úgynevezett másodlagos szikesedést meg kell előzni - hangsúlyozta a határozat. az elszikesedett talajok megjavítása ugyanis körülményes és nagyon költséges. helyes, hogy a tiszavidéki mezőgazdasági fejlesztési iroda és más illetékes szervek már az új öntözőrendszerek üzembe lépése előtt felmérk és a tervezésnél figyelembe veszik a talajkárosító hatásokat. célszerű lenne a vizsgálatokat az egész alföld, elsősorban a tiszántúli területeire kiterjeszteni. szükség van az alföld öntözött talajainak agrotechnikai, műtrágyázási és más, a talaj termékenységével összefüggő „prognózisának”, kidolgozására is.

a vándorgyűlés résztvevői csütörtökön a törökszentmiklósi aranykalász tsz-ben, szolnok megye legkorszerűbb öntözőes gazdaságában tesznek tanulmányutat./mti/

- 14 -

12.15/um ke 1241

Boo Dan

bb. 23. emlékmű a hősöknek - megkezdődtek az előkészületek a mohácsi csata 450 évfordulójára

vid kz/il cz

1969. szeptember 3.

1976-ban lesz 450 éve, hogy „mohácsnak mezején,, megütközött egymással a magyar és a török had, s 2. Lajos király serege döntő vereséget szenvedett. a vesztes csata, amely mohácsi vész néven vonult be népünk történelmébe, kiindulópontja volt a másfél százados török hódoltságnak és sok későbbi eseménynek is. bár az évforduló még távol van, az előkészületek már megkezdődtek, hogy mohács és vele együtt az egész ország méltóképpen emlékezzék meg a honvédő csatáról és az ott elesett 15 ezer magyar harcosról.

mohács város tanácsának végrehajtó bizottsága szerdai ülésén tárgyalta az évfordulóra való felkészülés programját. 1926-ban, a csata 400. évfordulójára alkalmából, ugyancsak országos megemlékezések voltak, ezeket azonban a horthy-rendszer teljesen kisajátította a nacionalista, irredentista céljai érdekében. az 1976-os emlékünnepségeket a kegyelet és a tisztelet mellett a tudományosság jegyében rendezik majd meg. a tanács végrehajtó bizottsága több hosszútávú tervet határozott meg, amelyeknek iránymutatására, megvalósítására rövidesen társadalmi bizottságot alakítanak mohácsen.

mindenekelőtt folytatják a csatater tényleges helyének felkutatását és az esetleges tömegsírok feltárását. az ásatások jelenleg szünetelnek, mivel a régészeknek egyelőre nincs megfelelő támpontjuk a további kutatásokhoz. javaslat született tehát, hogy a honvédség segítségét kérjék e munkához: a repülőgéppel való légi felderítés ugyanis olyan talajfelszíneződéseket regisztrálhat, amelyek nyomára vezethetnek a csata temetkezési helyének. az újabb kutatások eredményeinek felhasználásával - marxista tudományos szemlélettel - feldolgozzák és megírják az 1526-os események történetét, s ezt könyvekben is kiadják.

a város új muzeumot épített, amelyet az évforduló alkalmából avatnak fel, s itt kapnak majd helyet a mohácsi csata emlékei és korabeli dokumentumokkal, tárgyakkal megrajzolják a 16. századi magyarország hiteles képét. mindeddig semmiféle emlékműve nem volt a nagy történelmi eseménynek, ezért pályázatot írnak ki egy reprezentatív emlékmű megalkotására. ugyancsak pályázatot hirdetnek olyan irodalmi alkotásokra, amelyek a mohácsi vész tragikus eseményeit örökítik meg./mti/

--

- 15 -

12.20/um ke 1241

Boo Dan

bb. 24. fehér dámszarvaspárt kapott a mecseki állatkert

vid kz/11 cz

1969. szeptember 3.

a mecseki állatkert és a lengyelországi poznan állatkert szoros szakmai kapcsolatot alakított ki egymással. ennek jegyében látogatott el szerdán pécsre dr. adam taborski, a poznan állatkert igazgatója. a vendég igen értékes állatokat - fehér dámszarvaspárt - ajándékozott a mecseki állatkertnek, s azok rövidesen meg is érkeznek pécsre. egész Európában ritka a fehér dámszarvas, hazánkban pedig ez lesz az egyetlen pár. a lengyel állatkert így módon viszonzta a mecseki állatkert korábbi ajándékát: pécs ugyanis Magyarországon honos állatokat küldött pozannak./mti/

--

bb. 25. már akkor is firkáltak - tizenhatodik század elejéről származó gyermekrajzok a sárospataki vártemplom szentélyének falán

vid kz/11 cz

1969. szeptember 3.

a sárospataki római katolikus templomot a tizenhatodik század elején perényi péter és gábor beépítette a vár erődrendszérébe. így a tizenötödik században épült gótikus szentély egy része a föld alá került. alapfalait a régészek megtalálták, s érdekes karcolásokat fedeztek fel rajta. kiderült, hogy a hajdani szentély belső falán látható karcolatok a tizenhatodik században élt iskolásgyermek rajzai. a karcolatok közül egyetlen egyet tudtak csak meghatározni, de az gazdaságtörténeti szempontból igen jelentős. a rajz ugyanis egy taligás ekét ábrázol, ami azt jelenti, hogy a pataki földművelők már ebben a korban használtak ilyen eszközöket. gömöri jános a vármúzeum régészének feltételezése szerint a rajzokat az 1530-40-es években megszünt plébániai iskola romjait nemrég tárták fel miniszterülő tanuló karcolták a falba./mti/

--

- 16 -

12.35/um 4c 136

Bis Dom

bb. 27. ingyenes kozmetikai kezelés a bőv-ön

t sl/mm/1e/11 cz

1969. szeptember 3.

martos istván, a medicor művek vezérigazgatóhelyettese szerdán sajtótájékoztatón jelentette be, hogy a vállalat az idei budapesti őszi vásáron kozmetikai szalont rendez be. sokfajta orvosi műszerükön kívül ugyanis a jövőben kozmetikai berendezéseket, teljesen felszerelt kozmetikai szalonokat is gyártani akar, s ezzel a hazai közönséget most megismertetik. a szalont modern kezelőszékekkel és asztalokkal rendezik be, üzembelhelyeznek gőzölő és maszírozó készülékeket, kvarclámpákat. a vásár tartama alatt ingyenes kozmetikai kezelés is lesz a vállalat pavilonjában. a kvarclámpákat a helyszínen meg is lehet vásárolni de árusítanak gombakkumulátorokat, rádiótelepeket is.

az első tíz kozmetikai garnitúrát még az idén elkészítik, s ha ezek sikert aratnak, jövőre a sorozatgyártás is megindul. ez kiegészíti majd a vállalat egyéb termékeit, amelyek iránt a kereslet szinte ugrásszerűen nő. a vállalat az idén három millió dollár értékű orvosi műszert exportál a nyugati országokba, két és félszer annyit, mint tavaly. a szocialista országokba 1969-ben 15 millió rubel értékű árut szállítanak./mti/

--

bb. 28. honfoglaláskori sírokra bukkantak a tiszai vegyikombinát területén

vid kz/11 cz

1969. szeptember 3.

tiszai vegyikombinát műszerészüzemének alapozásánál honfoglaláskori sírok kerültek felszínre. az ezer éves temetkezési helyek régészeti értékét az adja, hogy ezen a környéken ezek az első ilyen korból származó leletek.

a feltárás során három sír került napfényre. az egyik leletanyaga különösen gazdag. két arany hajkarikát aranylemezeket, palmettás és indás mintázatú ezüst övvereteket és ugyancsak ezüst lószerszám díszeket találtak benne. napvilágra került vasból készült szablya, továbbá két kengyel is. a sír végében a halott mellé temetett ló koponyája és lábszárcsontjai feküdtek. a lelet az ősmagyarok azon temetkezési szokását bizonyítja, hogy az áldozati ló husát megették, míg bőrét - benne a koponyával és lábszárcsontokkal - a halott mellé temették.
/folyt.köv./

- 17 -

12.42/um 4c 136

Bis Dom

bb. 28./ honfoglaláskori ..folyt./ 11

elkerültek a halottal eltemetett íjj csontból faragott végződései. a nyolc vasból készült nyílhegy pedig arra mutat, hogy rangos férfit, nemzetségtől temettek ide. a másik két sír letanyaga szegényesebb, valószínűleg a halott nagyur kíséretéhez tartoztak.

a feltárthonfoglaláskori sírok segítséget nyújtanak a vidék benépesülésének, a nemzetségek kirajzásának megismeréséhez
15./mti/

..-

bb. 29. hazaérkezett a mongóliában járt magyar ifjúsági építőbrigád

t sb/tné/1e/11 cz

1969. szeptember 3.

mongóliából szerdán érkezett vissza budapestre az a negyven tagú magyar ifjúsági építőbrigád, amely a kisz védnökségi vállalatának megfelelően három hónapos nyári társadalmi munkával járult hozzá a magyar segítséggel épülő ulan-batori textil-kombinát építéséhez. ezuttal már a gyártelep építésének befejezését kellett segíteni, ezért az utolsó simításokhoz szükséges szakmák képviselői, főleg festők, mázolók, asztalosok, ácsok, parkettázók, valamint víz-, gáz- és villanyszerelők vettek részt az ideai társadalmi munkában. az ifjú magyar szakemberek együtt dolgoztak a mongol fiatalokkal és amennyire ez a rövid idő lehetővé tette, beavatották őket is a szakma legfontosabb tudnivalóiba.

az ifjúsági brigádot a hotel ifjúságban rendezett ünnepségen hosszu pál, a kisz kb osztályvezető-helyettese, valamint a munkaügyi és az építésügyi és városfejlesztési minisztérium képviselői köszöntötték. jelen volt csimidiijn cerendorzs, a mongó népköztársaság budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa is. az ünnepségen jó munkájuk elismeréséül dícsérő oklevelet és pénzjutalmat kaptak az ifjúsági brigád tagjai./mti/

..-

bb. 30. „asszonyüszak,, a hegyközben - nyüvik a kendent
vid kz/11 cz

1969. szeptember 3.

borsod megye 13 zempléni hegyek között fekvő községének határában megkezdtek a kendernyüvést.
/folyt.köv./

- 18 -

12.45/11 13^h

13^h Dm

bb. 30./ „asszonyüszak,, ... folyt./ 11

ezen a vidéken még ma is rendszeresen termelnek kendent házi használatra. a kender feldolgozása a vetéstől a szövésig - asszonydolog. a férfiak csak a szükséges „készségeket,, tilolót, gerebent, guszalyt, rokkát és az „osztovátát,, szövésüket készítik fából.

minősége jobb, mint az utóbbi másfél évtizedben bármikor a szokottnál magasabbra nőtt és vékony maradt, hoszu erős szálakat ad. elkészítették a községek határában a kenderáztatógödröket is, amelyeket a hegyi patakok vizével töltenek meg.

a megtilolt kendent az őszi hónapokban megfonják. télen konyhaabroszokat, törölközőket, zsákokat szönek belőle részint a család, részint pedig a férjhezmenendő lányok részére. mert a háziszóttas kenderváson még ma sem hiányozhat egyetlen „stafirungból,, sem./mti/

..-

bb. 31. időjárásjelentés

tr/11 cz

1969. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán délben:

esők, helyenként zivatar

az a hűvös levegőtömeg, amely skandinávián át beáramlott kelet-európa fölé, az elmúlt néhány nap alatt véget vetett a nyári melegnek. jelenleg 25-30 foknál erősebb felmelegedés európa keleti felében csak a kaukázustól és a káspi-tengertől északra lévő keskeny területsávon alakul ki. nyugat- és közép-európa egyrészén és dél-európában a huzamos déli, délkeleti szél az átlagosnál erősebb nappali felmelegedést biztosít. a következő nap folyamán a kárpát-térségében viszonylag meleg marad az idő de a zivatar hajlam fokozódik.

hazánkban kedden a korlátozott napsütés ellenére meleg idő volt. egy-két helyen jelentéktelen futó zápor alakult ki. a hőmérséklet napközben 24-30 fokig emelkedett. szerda hajnatra 12-18 fokig hült le a levegő. délelőtt észak-nyugatról délkelet felé haladva a teljesen borult égképet teljesen derült égkép váltotta fel. ennek megfelelően az északnyugati megyékben 11 órakor csak 17-21 fok volt, viszont a napos délkeleti részeken ebben az időpontban a hőmérséklet már 22-26 fokot ért el./

/folyt.köv./

13.18/11 13^h

13^h Dm

- 19 -

bb. 31. / idő ... folyt./11

Budapestén kedden a hőmérséklet napi középértéke 21.0 fok volt, 2,1 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

Ma 12 órakor Budapestén a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú. A Balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 19 fok.

Várható időjárás csütörtök estig: változóan felhős idő, sok helyen elsősorban nyugaton eső, helyenként zivatar. Mérsékelt változó irányú szél, a zivatar idején átmeneti szélerősödés.

Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-16 fok, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökönnyugaton 19.23, keleten 24-28 fok között.

a Duna vízállása Budapestnél 357 cm./mtl/

--

bb 32. szép falu, szép lakóház tervpályázat

1 sb/tm/um 1e cz

1969. szeptember 3.

Az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium, a kisipari szövetkezetek országos szövetsége és a szövetkezetek országos szövetsége pályázatot hirdet korszerű falusi lakóházak tervezésére. A pályázaton bárki, vagy bármelyik csoport több pályaművel is részt vehet. A bíráló bizottság összesen 460.000 forintot irányzott elő a legjobb munkák díjazására és megvásárlására. A pályázati kiírást szeptember 10-től vehetik át az érdeklődők az építésügyi és városfejlesztési minisztérium gazdasági hivatalánál / Budapest, V. ker. Beloiannisz utca 2-4. / s ugyanide kell beküldeni a kész terveket, legkésőbb december 8-ig./mtl/

--

- 20 -

14.03/um

14.03.03

bb 33. „Legyőzték”, a Kadarkát

vid/kz/um cz

1969. szeptember 3.

Kecskemét határában, a szőlészeti és borsászati kutató intézet Miklóstelepeén érnek az újonnan nemesített borszőlő-hibridek. Az idén 8000 különböző keresztezésű hibrid „vizsgázik”, követelmény: korán érjenek, bőtermést adjanak, s ellenálljanak a betegségeknek. A rothadásra hajlamosokat „kizárják”, a jelöltek közül. Külön szempont, hogy alkalmazkodjanak az alföldi klímájához, talajviszonyaihoz. A korábbi évek szelekciója során 200 olyan hibridet taltáltak, amelyek merőben új tulajdonságokkal rendelkeznek. Ezek közül 14 bizonyult alkalmasnak nagyüzemi elszaporításra. Az új nemesítésű szőlőfajták borainak összetétele - sav és cukor aránya szín és zamat anyagtartalma - jobb mint a jelenlegi homoki boroké. A Kadarkát is „legyőzték”, az új vörösbort adó hibridek már a husokban is tartalmaznak vörös színanyagot, így minden különösebb előerjesztés nélkül egyszeri préseléssel feldolgozhatók.

A kísérleti parcellákon megkezdődött a szüret. Az új fajtajelöltek levét külön-külön szűrik, s a téli hónapokban ellenőrzik minőségét, beltartalmát. Az új hibridek borait a másodszori fejtés után bírálják el./mtl/

--

bb 34. vetnek az alföldön

vid/kz/tné/um cz

1969. szeptember 3.

A bőséges esők után beköszöntött száraz, napfényes időjárás kitűnő lehetőségeket teremtett bács-kiskun megyében mind az őszi betakarításához, mind pedig a szántáshoz, vetéshez. A már előkészített negyedmillió holdnyi területen munkába álltak az első vetőgépek. A téli juhlegelőnek szánt repce magját már mindenütt földbe szórták, helyenkint vetik a takarmánykeveréket és a biborherét. A leggyorsabban szikkadó homokosabb földrészekben hozzáláttak az őszi gabonák vetéséhez is: az első táblákon roza és őszi árpa magja került földbe./mtl/

--

- 21 -

14.13/um

14.13.03

bb 35. elutazott a finn vegyipari szakszervezet küldöttsége

mm/um 1e cz

1969. szeptember 3.

Szerdán elutazott budapestre a finn vegyipari dolgozók szakszervezetének háromtagú delegációja, amely a magyar vegyipari szakszervezet meghívására nyolc napig tartozkodott hazánkban, ellátogatott vegyipari üzemekbe, tanulmányozta a szakszervezet tevékenységét./mti/

-.-

bb 36. ceses konferencia balatonfüreden - napirenden a centralizált és decentralizált gazdasági döntések

vid/kz/um cz

1969. szeptember 3.

Közgazdasági konferencia kezdődött szerdán balatonfüreden a nemzetközi tudományos és gazdasági kapcsolatokat elősegítő szervezet - a ceses - , valamint a marx károly közgazdasági egyetem és a közgazdasági társulat rendezésében. A tanácskozás a ceses évi ülése. első alkalommal rendezték szocialista országban. a tanácskozáson tizenhárom ország közgazdászai vesznek részt. megnyitó beszédet renáto mieri professzor, a ceses főtitkára mondott. a résztvevők megemlékeztek dr. vajda imre akadémikusról, a magyar közgazdasági társaság elnökéről, akinek hirtelen halála nagy vesztesége a közgazdaság tudománynak. dr. simai mihály, a közgazdasági egyetem docense felolvasta vajda imre erre az alkalomra írt megnyitó beszédét, majd megkezdődött a vita. elsőként - dr. csikós/béla az országos anyag-és árhivatal elnökének vezetésével - madarasi attila pénzügyminiszter helyettes előadását vitatták meg. a háromnapos tanácskozás témája mindvégig szorosan kapcsolódik magyarország régi és új mechanizmusának tapasztalataihoz. a miniszterhelyettes tanulmánya alapján a centralizált és decentralizált döntések gazdasági szerepét beszéltek meg, különös tekintettel a beruházásokra. két irányzat összehasonlítására és értékelésére került sor: nevezetesen a nálunk is ismert régi gyakorlatra, amely a beruházásokat elszakította a piactól és az új mechanizmusról, amelyben a piaci impulzusok fokozott mértékben szabályozták a beruházásokat. a továbbiakban grassman amerikai professzor, „ a reformok és a pénz, „ címmel tart előadást, majd pedig alexander bajt-nak, a ljubljani egyetem professzorának „ a növekedési ráta hullámzása a háború után a szocialista országokban, „ című tanulmányát vitatják meg./mti/

- 22 -

14. 28/um

Tnagy

le

bb 37. szabad árak a szőlő, a must és a bor forgalmában - egységes borforgalmi adó - sajtótájékoztató a mém-ben

t jf/tr/um zs cz

1969. szeptember 3.

Szerdán a mém-ben a szőlő-és gyümölcsstermesztés idejének eredményeiről és az új átvételi rendszerrel tájékoztatták az újságírókat. elmondották, hogy a szőlők termőterülete az idén továbbgyarapodott; csaknem 20.000 hold fordult termőre és az összeterület meghaladja a 375.000 holdat. a növényi kultúrának kedvezett az időjárás: a szőlők jól telettek, és a kisebb tavaszi fagyokat ellensúlyozta a megfelelő nyári időjárás. a szakemberek becslése alapján idén 900-950 ezer tonnás szőlőterméssel lehet számolni, ebből hozzávetőleg 5.5-6 millió hektó egyszer fejtett bor nyerhető. ez azt jelenti, hogy az idejének 20 százalékkal lehet nagyobb a tavalyinál, ami rekordnak számít a hazai borászat történetében. a termés mintegy 15-20 százaléknak elhelyezésére külön intézkedéseket kell tenni; fel kell kutatni a szükségletre helyeket, gondoskodni kell az éves szükségletet meghaladó must besűritéséről, stb.

az idén mintegy 10 százalékkal nagyobb a gyümölcsstermesztés, mint tavaly volt. a becslések szerint a gazdaságok 550-600 ezer tonna almát adnak. szilvából és őszibarackból is a legtöbb helyen nagyobb termés ígérkezik a tavalyinál.

A gyümölcs-és a bor forgalmazásában előrelépést jelent a kormány közelmúltban hozott határozata. nemsokára kiadják a végrehajtási rendeleteket is, amelyek a gazdaságok számára lehetővé teszik, hogy feldolgozó és borászati tevékenységük kibővítésére más mezőgazdasági üzemektől egyénileg gazdálkodó termelőktől, vagy akár más termelőszövetkezet tagjaitól szőlőt, mustot, bort vásárolhassanak. változatlanul fennáll a lehetősége annak is, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek az étel-miszerkiskereskedelemmel, valamint a vendéglátóiparral közvetlenül létesítsenek kereskedelmi kapcsolatot.

A többcsatornás forgalmazás, a növekvő árukinálat a szabadabb árrendszer alkalmazását teszi szükségessé. a szőlő, a must és a bor forgalmában a szabad árak lehetővé teszik azt, hogy a fogyasztói igények a termelőüzemek munkájánál közvetlenül is érvényesüljenek.

/folyt.köv./

14,45/um

le

14. 28/um

- 23 -

bb 37. / szabad árak....folyt./um

ennek egyenes következménye, hogy jobb termés esetén alacsonyabb, gyengébbnél pedig magasabb ár kialakulásával lehet számolni. a kormányhatározat szerint a bor fogyasztói áránál is a szabad árformát alkalmazzzák. ugyancsak a kormányhatározat alapján kerül sor a borforgalmi adó egységesítésére is. a korábbi adórendszerben szektoronként és minőségként eltérő adókulcsok voltak érvényben. /külön adókulcsa volt például a hordós és a palackos bornak egyes szektoroknál./ az igen széleskörűen differenciált forgalmi adórendszer gátolta a piaci hatások érvényesülését, nem tette lehetővé azt sem, hogy kooperációk alakuljanak ki a különböző adózási rendszerhez tartozó szektorok között. a határozat szerint az egységes forgalmi adó 19 százalék. az adóalap kiszámításánál az árbevételből le lehet vonni az adóhatóság által megállapított palackozási költséget.

az ideai szőlő-terméskilátások lehetővé teszik a felvásárlási árszínvonal kisebb mértékű, 5-10 százalékos csökkenését. ezzel részben a fogyasztói árcsökkenés pénzügyi fedezetét lehet biztosítani, másrészt elő lehet segíteni a gazdaságos borexportnövelését. miután az árszint-csökkentés mértéke előreláthatóan kisebb lesz, mint a termésnövekedésből származó bevétel, így a termelőüzemek számára a szőlőtermesztés gazdaságos marad.

arra kell törekedni, hogy a felvásárlási árszint csökkenésének megfelelően a fogyasztói árak is mérséklődjenek, tehát a vevő is jól járjon. a mem ezért utasította a magyar állami pincegazdaságot, hogy a felvásárlási árcsökkenésből származó megtakarítást a továbbadási áraknál is érvényesítse - más szóval járjon el a fogyasztói árak csökkentése érdekében is. az árváltozás tehát nem növelheti a pincegazdaság nyereségét.

a várható jó télialma-termés az exportminőségű gyümölcs felvásárlási árszínvonalát is módosítja: a árcsökkenés a tavalyihoz képest előreláthatóan 6-8 százalék lesz./mti/

- 24 -

14. 53/um

cel
1510 Dm

bb. 38. október elsején érvénybe lép a művelődésügyi miniszter gyámhatósági eljárásáról szóló rendelete

1 h1/j/gyözs/cz

1969. szeptember 3.

közzétettek a művelődésügyi miniszter rendeletét a gyámügyi eljárásról. az általános rendelkezések a gyámügyi igazgatás szervezetével, feladataival foglalkoznak. a rendelet szerint elsőfoku gyámhatóságok: budapesten a kerületi tanácsok oktatási osztályai; megyei jogú városokban a kerületi tanácsok igazgatási osztályai; járási jogú városokban a városi tanács igazgatási osztályai; községekben és nagyközségekben a járási tanács igazgatási osztálya. másodfoku gyámhatóságok: budapesten a fővárosi tanács oktatási főosztálya, megyei jogú városokban a tanács igazgatási osztálya, járási jogú városokban, községekben és nagyközségekben a megyei tanács igazgatási osztálya.

a gyámhatóság feladata a kiskorúak gondozásának, szocialista nevelésének és oktatásának, testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének előmozdítása, törvényes képviselőtételének rendezése, személyi és vagyoni érdekeik védelme; továbbá a testi vagy értelmi fogyatékosok miatt cselekvőképtelen, vagy korlátozottan cselekvőképes, illetőleg vagyoni ügyeik ellátásában akadályozott nagykorú személyek törvényes képviselőtételéről való gondoskodás, személyi és vagyoni érdekeik védelme.

a gyámhatóság a gyám - gondnok - kirendeléséről kérelemre, hatósági megkeresésre, vagy hivatalból intézkedik. gyámot rendel a kiskorú részére, ha annak mindkét szülője, illetőleg a szülői felügyeletet gyakorló személy meghalt, vagy ha a szülői felügyelet szünetel, illetve azt megszüntették. a gyám /gondnok/ a gyámhatóság rendszeres felügyelete és irányítása alatt áll. jogkörét a gyámhatóság korlátozhatja, intézkedéseit megváltoztathatja, vagy a kiskorú érdekének megfelelő intézkedés megtételére utasíthatja.

a gyámhatóság ideiglenes gondnokot rendel annak a nagykorú személynek, aki nem rendelkezik az ügyei viteléhez, illetve vagyonának kezeléséhez szükséges belátási képességgel. kérelemre vagy hivatalból ugynevezett eseti gondnok rendelhető ki, ha a szülő, vagy gyám a jogszabályi vagy gyámhatósági rendelkezés, illetve érdekelletét vagy más akadály miatt - nem járhat el, továbbá ha sürgős intézkedés esetén a cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes személynek nincs törvényes képviselője.

/folyt. köv./
15.40/gö

- 25 -

cel
1602 Dm

bb. 38. / október elsején... 1. folyt./ gy

a gyermek részére már megszületése előtt gondnokot rendelnek, ha ez jogainak megóvása érdekében szükséges, illetve ha a leendő anya még kiskorú vagy gondnokság alatt áll. a gyámhatóság bírósági megkeresésre zárgondnokot rendel az alperes vagyonának kezelésére.

a rendelet részletesen foglalkozik a kiskorúak ugynevezett láthatásával. megállapítja: a láthatást úgy kell szabályozni, hogy annak gyakorlása a kiskorú érzelmi fejlődését, egészségét ne veszélyeztesse, értelmi és erkölcsi fejlődését, tanulmányi előmenetelét ne akadályozza. a láthatás lehet rendszeres és időszakos. a rendszeres láthatás időtartama havonként 36 óránál - rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben 48 óránál - több nem lehet; a rendkívüli láthatás időtartama évenként az egy hónapot nem haladhatja meg. három éven aluli gyermeket általában csak a gondozás helyén lehet rendszeresen meglátogatni. a gyámhatóság a láthatási jog gyakorlásának módját és mértékét indokolt esetben korlátozhatja, sőt el is vonhatja.

a tartási ügyekkel kapcsolatos részben a rendelet megállapítja: ha a szülők együttélése esetén az apa a gyermekeiről már legalább két hónapja nem gondoskodik, illetőleg a családi pótlékot nem rendeltetésének megfelelően használja fel, akkor a rendelet a gyermek érdekében különböző védő- és óvóintézkedéseket helyez kilátásba. a gyámhatóság például védő- és óvóintézkedés keretében kezdeményezheti a szülői felügyelet megszüntetését, a tartásdíj-követelés érvényesítését, a kiskorú elhelyezésének megváltoztatását, a gondviselőnek társadalmi bíróság előtti vagy büntetőjogi felelősségrevonását, stb.

részletesen szabályozza a rendelet az állami gondozási ügyeket. az állami gondozásba vételt a kiskorú érdekében a gyámhatóság hivatalból, megkeresésre vagy kérelemre rendelheti el. állami gondozásba veszi azt a kiskorút, akinek testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését, helyes irányú nevelését családi vagy egyéb körülményei közvetlenül akadályozzák, vagy akinek gyógykezelését elhanyagolják; továbbá akinek a szülei ismeretlenek, nem élnek, vagy munkaképtelenek és a kiskorú tartásáról sem ők, sem más hozzátartozók gondoskodni nem tudnak.

a gondozási díj összegének megállapításánál a fizetésre kötelezett személy szociális körülményeit is figyelembe veszik. méltányos esetben az átlagjövedelem 20 százalékánál kisebb, kivételes esetben viszont az egyhavi jövedelem egyötödénél magasabb összegben is megállapítható a gondozási díj.

/folyt. köv./
15.45/gy

- 26 -

bb. 38. / október elsején... 2. folyt./ gy

figyelemre méltó a kiskorúak házasságkötésével kapcsolatos szabályozás. a rendelet szerint a házasság megkötésére csak a gyámhatóság engedélyező határozatának jogerőre emelkedése után kerülhet sor. a gyámhatóság a határozathozatal előtt meghallgatja a kiskorút, annak törvényes képviselőjét és szüleit, valamint azt, akivel a kiskorú házasságot akar kötni. a kiskorú házasságkötése engedélyezésének feltételei között szerepel, hogy a kiskorú rendelkezzen a házassághoz megkívánt testi és szellemi fejlettséggel, s a gyámhatóság rendelkezésére álló adatok tanúsága szerint a házasság a kiskorú érdekeit szolgálja.

a rendelet ez év október 1-én lép hatályba./mti/

..

bb. 39. építészeti különlegesség beremenden

vid-kz/tné/gy/cz

1969. szeptember 3.

befejezték a beremendi cement- és mészmű hőkicserélőjének és nyersanyag tárolójának alapozását. az alapozás, ami kerekén 20 millió forintba került, építészeti különlegességnek számít. magyarországon először itt készítettek 26 méter mélységű teherviselő réslapot. olasz gyártmányú markolós és iszapszondás berendezéssel oldották meg. az óriási alap 7 000 köbméter betont nyelt el. a résfalak együttes oldalfelülete csaknem 9 000 négyzetméter. a résfalakat most négy méter vastag vasbeton lemezzel takarják le. erre a teljesen merev szerkezetre építik majd a hőkicserélő tornyot és a 72 méter magas silópárt - az új cementmű két főlétesítményét. a silópár betonhengerei 10 ezer köbméter nyersanyag-keverék tárolására lesznek alkalmasak./mti/

..

bb. 40. dr. vajda imre temetése

gy/cz

1969. szeptember 3.

dr. vajda imrének, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom régi, kiemelkedő harcosának temetése szeptember 6-án /szombaton/ 14 órakor lesz a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonjában.

az elhunyt családtagjai, volt harcostársai, munkatársai, barátai és tanítványai 13 órától róhatják le kegyeletüket a ravatalnál./mti/

..

15.55/gy

- 27 -

1620 Dgy

bb. 41. Lassu beruházások kivitelezése békéscsabán

vid-kz/tné/gy/cz

1969. szeptember 3.

a harmadik ötéves terv időarányos részének végrehajtásáról és a tervidőszak további feladatairól tárgyalt szerdán megtartott együttes ülésén a békéscsabai városi pártbizottság és tanács, mint rámutattak, a város harmadik ötéves tervében 1 624 millió forintos beruházás szerepel. aránytalanul nagy részének kivitelezését - több mint 700 millió forint értékű beruházást - a tervidőszak még hátralevő 16 hónapjában kell megoldani. a lemaradás okait vizsgálva az ülésen mindenekelőtt a beruházási programok jóváhagyásának hosszadalmas huzavonáját és a tervezés lassúságát bírálták. az okok közé sorolták továbbá a gyakori anyaghiányt, továbbá a szakipari munkák szervezetihiányát, illetve a szakmunkáshiányt. a 120 személyes békéscsabai szállodát például azért nem tudja még mindig átadni az építőipar, mert nem talál vállalkozót a szakipari munkákra. súlyosan érinti a város lakosságát, hogy a fő-utca korszerűsítési tervének megfelelően 38 kisebb-nagyobb üzletet felszámoltak s helyettük mindaddig csak kettőt sikerült megnyitni. az ülésen elhatározták, hogy sürgősségi sorrendbe sorolják a beruházásokat s e szerint csoportosítják át a munkákat. az eddignél jobb kooperációt alakítanak az egyes vállalatok között, gyakoritják és megszigorítják az ellenőrzéseket./mti/

--

bb. 42. cipőgyár épül az Őrségben

vid-kz/tné/gy/cz

1969. szeptember 3.

cipőgyár építését kezdték meg Őrszentpéteren, az Őrség központjában. hazánk e legnyugatibb s a mezőgazdasági termelés szempontjából mostoha adottságú vidékén ez lesz az első ipari üzem. tízmillió forintos beruházási költségét a szombathelyi cipőgyár saját fejlesztési alapjából finanszírozza. százötvenkétszáz embernek ad munkát, s ezzel hozzájárul a vidék égető foglalkoztatási gondjainak enyhítéséhez. az anyavállalat technikai osztályt indít Őrszentpéteren a szakember-utánpótlás biztosítására./mti/

--

bb. 47. ismét megnyílt

k ol/tm/zs/gy/cz

1969. szeptember 3.

- hosszabb nyári szünet után - a pesterzsébeti múzeumban ,,a város peremén,, című történelmi kiállítás./mti/

--

16.00/gy

- 28 -

16.30. Dm

bb 44. barkácsáruház több vállalat társulásával - gyakorlati bemutatók, szolgáltatások, árusítás a barkácsolók ,,csináld magad,, kiállításán

t kf/kf je bh -cz

1969. szeptember 3.

a budapesti őszi vásár területén az első hivatalos sajtótájékoztatót szerdán a ,,csináld magad,, kiállítás szervezői tartották. bíró vera, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője és nádal györgy belkereskedelmi minisztériumi főosztályvezető helyettes ismertette a kiállítás célját, a barkácsolás helyzetét.

a műszaki-technikai kultúrával kapcsolatos amatőr mozgalmak közül a legnagyobb tömegeket a barkácsolás érinti. ezt igazolja egyebek között, hogy a múlt évi barkácskiállítást a bőv minden második látogatója megtekintette, s csaknem valamennyiben igényelték a házkörüli munkákhoz a szervezett tanácsadást. a barkácsolás terjedésének legfőbb oka negatív, tudniillik az, hogy a szolgáltatások fejlődése nem tart lépést az igényekkel, az elvégzendő munkák, javítanivalók növekedésével. sokan viszont egyszerűen kedvtelésből barkácsolnak, azért, mert az hasznos időtöltés. a kereskedelem és az ipar időben felfigyelt a ,,csináld magad,, mozgalommal együtt felmerülő igényekre, de még csak kezdeti eredményeket ért el. különösen vidéken hiányos még a barkácsolók ellátása. a fővárosban néhány kereskedelmi vállalat már nyitott szaküzletet a barkácsolók részére, de ahhoz, hogy valaki egy összetettebb munkát elvégezhesen 6-8 helyen kell beszereznie az anyagot, a szerszámokat. ezért is örvendetes az a kezdeményezés, amely szerint több kereskedelmi vállalat társulással létesít majd barkácsáruházat, ahol a legfontosabb anyagokat, szerszámokat egy helyen lehet megkapni.

a barkácsmozgalomnak bár sokak véleménye ellentétes is ezzel, műveltségnevelő szerepe is van. a kedvtelésből készített használati tárgyban az önkifejezés, az alkotás vágya ölt testet, a játékos hobby a műszaki-technikai ismereteket, készséget fejleszt.

a ,,csináld magad,, kiállítás - azonkívül, hogy a helyszínen sokféle anyagot, szerszámot kínál, - népművelési feladatokat is igyekszik teljesíteni. bemutatja hogyan lehet használati tárgyakat készíteni, javítani amatőr alapon. a kiállítás gazdag anyaga, gyakorlati bemutatói, szolgáltatásai igyekeznek bevezetni az érdeklődőket a munkafogások, a különböző technológiák, az anyagismeret titkaiba, a kiállításon ismertetik az anyagok feldolgozási módját, a szerszámok használatát, az ezermester tevékenységhez újabb ötleteket, bőséges szakirodalmat adnak. mindezt főleg annak érdekében, hogy a házkörüli javítások ügyes, gyors elvégzésével a szabadidőből minél több juthasson az önképzésre, a művelődésre./mti/

--
- 29 -

bb. 43. nemzetközi együttműködéssel fejlesztjük a papíripart -
új beruházások lábatlanon, budafokon, nyiregyházán

1 sz/hné/1s/gy/cz

1969. szeptember 3.

szántó róbertné, az mti munkatársa jelenti:

a negyedik ötéves terv előkészítése során a könnyűipari minisztérium és a papíripari vállalat felmérést készített arról, milyen utat tett meg az utóbbi 15-20 évben a papíripar, nemzetközi összehasonlításban milyen helyet foglal el az iparág - s mindezt figyelembe veszik középtávu és távlati terveinek kidolgozásánál.

a papírgyártás és felhasználás világviszonylatban 15 évenként megkétszereződött. hazánkban a fejlődési ütem még a világátlagnál is valamivel gyorsabb volt az 1950-et követő időszakban. 1968-ig a hazai papírtermelés megháromszorozódott, a papírfeldolgozó ipar termelése pedig meghétszereződött, a papírfeldolgozó ipar termelése pedig megkétszereződött, a papírfeldolgozó ipar termelése pedig megkétszereződött, a papírfeldolgozó ipar termelése pedig megkétszereződött. 1950-ben a felhasznált papírnak és kartonlemének 12 százalékát, 1960-ban 24, 1965-ben pedig 42 százalékát importáltuk. az egy lakosra jutó papírfelhasználás hosszú ideig igen alacsony volt, 1950-ben alig valamivel haladta meg a 10 kilót, és csak most érjük el a világátlagot, de jelenleg is messze maga mögött hagy etéren számos fejlett iparral rendelkező európai ország. az egy lakosra jutó mennyiség 1960-ban 19, 1965-ben 29,4, 1968-ban 37,9 kilogramm volt és ez évben előreláthatólag eléri a 40 kilót.

a hazai papíripar termelése 1960-ig a szakosítás, profilírozás, rekonstrukciók révén emelkedett, ezt követően került csak sor nagyobb beruházásokra. 1966-ban négy új gépet helyeztek üzembe, 100 000 tonna összkapacitással. a hazai ipar tavaly 259 000 tonna papírt adott a felhasználóknak, ez a mennyiség a tervek szerint ebben az évben 267 000 tonna lesz.

hazánkban is érvényesül az a világszerte megnyilvánuló tendencia, hogy a csomagolóanyagok iránti igény gyorsabban növekszik, mint a kulturális célra felhasznált papír kereslete. ez összefügg az ipari termelés alakulásával és az export fokozódásával. megvizsgálták az egy lakosra jutó nemzeti jövedelem és az egy lakosra jutó papírfelhasználás alakulásának összefüggéseit is; a fejlődés 1950-1956 között párhuzamos volt, az 1956 utáni tíz évben pedig a nemzeti jövedelem minden 1 százalékos növekedésre 2 százalékos papírfelhasználás-növekedés jutott.

/folyt. köv./

- 30 -

16.20/szb

ll

bb. 43. / nemzetközi együttműködéssel.... 1. folyt./ gy

mivel az ipari termelés meghatározott színvonalához szorosan hozzátartozik a papírfelhasználás bizonyos szintje - részben a lakosság kulturális igényeinek kielégítése, részben pedig a csomagolótechnika miatt - szükségessé válik a hazai papíripar gyorsított továbbfejlesztése. ezt a célt szolgálja már néhány megkezdett beruházás is. a könnyűipar jelenlegi legnagyobb beruházása éppen a lábatlani új vékony-papírgyár, amelynek építésére több mint 1 milliárd forintot fordítunk. gépeit finnországi szállítja, kapacitása évi 35-36 ezer tonna lesz. a négy gépsor közül az első a tervek szerint 1971-ben kezdi meg működését. lengyelországból vásárolt gépsort kap a budafoki kartonlemezgyár, amelynek kapacitása 1973-ban 21 000 tonnával nő. a jövő évben kezdődik és ugyancsak 1973-ban fejeződik be a nyiregyházi hullámdoboz- és zsákgyár építése. ez az új üzem évente mintegy 70 ezer tonna csomagolóanyagot állít majd elő.

a papíripar továbbfejlesztési irányainak meghatározásánál figyelembe vették a rendelkezésre álló nyersanyagokon kívül a nemzetközi együttműködés lehetőségeit. nemzetközi, elsősorban a kgst országokkal folyó kooperáció nélkül el sem képzelhető a kitűzött céloknak, elsősorban annak a megvalósítása, hogy magyarországon az egy lakosra jutó papír mennyisége 1975-re elérje a 60 kilogrammot. a kgst vegyipari állandó bizottságának cellulóze és papíripari munkacsoportja már több alkalommal foglalkozott a termelés szakosításával. a szakosítások nyomán magyarország továbbra is a szovjetunióból importál rotációs-papírt, a szovjetunióból és a többi szocialista országból szerzi be a műszaki papírok számos változatát, ugyanakkor megvan a lehetőség arra, hogy író-nyomópapírt és még néhány más papírfajtát a hazai szükségletnél nagyobb mennyiségben gyártsunk és exportáljunk. szükség van a hazai iparnak import-cellulózerára és az új beruházásokhoz gépek-re is. az ezzel kapcsolatos vásárlásokról, illetve a vásárlásokon túlmenő szakosítási, kooperációs lehetőségekről több kgst országgal, elsősorban a szovjetunióval és lengyelországgal kezdődtek tárgyalások./mti/

.-.

- 31 -

bb 48. nyitás előtt a vásárváros - tudnivalók a budapesti őszi vásárról

1 sz/tr je bh -cz

1969. szeptember 3.

finiséhez érkezett a budapest őszi vásár előkészítése. a pavilonokban 400 kirakatrendező dolgozik, de a vásárt már lényegében berendezték. szerdáiig megérkezett az áruk több mint 90 százaléka, csak az ugynevezett naprakész termékek, főként élelmiszeripari cikkek szállítása maradt hátra a nyitást megelőző órákra. de azokat is rövidesen elnyelik a helyszíni hűtő szekrények, hűtőputtók. a könnyűipari kiállítási csarnokok egyrésze selyembe és más színpompás virágmintás textilba öltözött. kipróbálták a hangesztő berendezéseket, a vásárváros fényforrásait, a parkokat, sétányokat felújították, rendbehozták. nyitásra készen áll, sőt részben már ki is nyitott a vásár öt vendéglője, tíz büféje, ezenkívül néhány elárúsító helyen különleges ételek, italok is várják az ingyenceket; lesz borkóstoló, halsütőde, rétesütő.

a kiállítók felkészültek az árusításra is, s mivel a helyi raktárak viszonylag szűkösek, gondoskodtak napi utánpótlásról. a centrum 2 700 négyzetméternyi alapterületű helyi kisáruházat rendezett be, de árusítják saját termékeiket az önálló pavilonnal rendelkező nagyvállalatok és újdonságként forgalomba kerülnek importcikkek is a konsumex és hungarocoop közös kiállításán.

a látogatók előtt megnyitják a vásár mind a három főbejáratát. a főpénztár már megkezdte a belépőjegyek árusítását, s a vásár idején még negyven pénztárfülke áll rendelkezésre. a vásárrendezés most első alkalommal rendszeresíti az ugynevezett családi jegyet, amellyel szombaton vagy vasárnap 30 forintért négyen tekinthetik meg a vásár kiállításait; egyébként a felnőttek számára a belépőjegy ára személyenként 10 forint, a gyermek - jegy 5 forint, a diákok csoportosan ugyancsak 5 forintért válthatnak belépőjegyeket. ugyancsak 10 forintba kerül a máv pénztáraknál és az utazási irodákban beszerezhető vásárigazolvány, amely a vidékieket feljogosítja 33 százalékos vasuti utazási kedvezmény igénybevételére. a vásárigazolványok érvényesek budapestre utazásra szeptember 4-én 0 órától, szeptember 15-én 12 óráig, visszautazásra pedig szeptember 5-től szeptember 16-án 24 óráig.

a bnv-hez hasonlóan az őszi vásáron is lesznek szakmai napok, de a nagyközönség is szinte egész napon át ismerkedhet a vásárváros kiállításával. a vásár 6-tól 15-ig naponta 10-től 20 óráig áll az érdeklődők rendelkezésére. ünnepélyes megnyitása pénteken 9 órakor lesz, kapui a nagyközönség előtt ezen a napon 14 órakor nyílnak meg.

- 32 -

bb 48. / nyitás előtt... 1. folyt./ bh

a várható nagy forgalom zavartalan lebonyolítására a budapesti őszi vásár idején 44/y jelzéssel a felszabadulás tér és a városliget között villamos különjárat közlekedik. az 5-ös jelzésű autóbuszok a dózsa györgy uti végállomás helyett egészen a vásár főbejáratáig közlekednek.

x x x

a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete közli, hogy a budapesti őszi vásár ideje alatt a városliget egész területén a gépjárművek csak a kijelölt várakozóhelyeken várakozhatnak. ezek: a dózsa györgy uti felvonulási tér, a városligeti körút -nak az erzsébet királyné uttól a dózsa györgy uti felvonulási térrig terjedő szakasza és az állatkerti utnak a vidám park és a hősök tere közötti szakasza. a városligetet körülvevő utvonalak közül a kacsóh pongrácz uton megállási tilalom, a május 1. uton és annak mellékutcáiban várakozási tilalom van. ezeket a tilalmakat táblák is jelzik.

a gépjárművek a hősök tere felől a városligetbe, a vásár főbejáratához nem hajthatnak be. a damjanich utca, ajtósi dűrer sor és a május 1. ut felől a járművek csak célfuvarral közlekedhetnek. a városligetben lévő járművek a ligetből bármely utvonalon eltávozhatnak. a rendőrség kéri a vásár látogatóit, hogy a forgalom zavartalansága érdekében alkalmazkodjanak ehhez a forgalmi rendhez./mt1/

--

bb 45. könyvkötészeti remek kiállítása sopronban

vid/fm hné bh -cz

1969. szeptember 3.

az iparművészeti múzeum és a soproni liszt ferenc múzeum rendezésében szerdán kiállítás nyílt sopronban, a fabritius-ház gótikus termében nyugat-magyarországi könyvkötészeti remekből. hazánkban ma sopron az egyetlen város, amelynek levéltárában a gótikus könyvkötések egy része fennmaradt, s így ebben a városban a könyvkötés művészetének története folyamatosan végig követhető a xx. századig. az ország 13 állami és egyházi gyűjteményéből több mint 120 emlék látható a kiállításon; többek között olyan érdekességek, mint a magyar reneszánsz kötések, a corvin kódexek akvarellmások, egy xv. századból származó metszet bőrkötés, a xvii. századból való soproni naptárkötések, s a xviii. századból származó helyi könyvkötő legény-könyvek. a kiállítás érdekességei közé tartozik az a xviii. század eleji győri kehelytok is, amelyet azóta a győri székesegyház kincseként tartnak számon.

a kiállítás, - amelyet dr. gönyei antal, a művelődésügyi minisztérium múzeumügyi főosztályának vezetője nyitott meg, egy évig tekinthető meg sopronban. az anyagot később bemutatják győrtől és szombathelyen is./mt1/

--

-33-

bb. 46. tavaly 37 millió forint értékű társadalmi munkát végzett fejér megye lakossága

vid-fm/gy/cz

1969. szeptember 3.

hogyan működik közre a lakosság a megye fejlesztésében? - erről tárgyalt szerdán székesfehérvárott a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága. megállapították, hogy a lakosság segítségével nélkül lényegesen kevesebb új létesítménnyel gazdagodott volna a megye. tavaly a fejér megyeiek 42 százaléka - 160 600 személy végzett társadalmi munkát, amelynek értéke meghaladta a 37 millió forintot. kiemelkedő társadalmi munkát végeztek a székesfehérváriak a sóstói videoton stadion építésénél és sokat tettek sportkombinátjukért a martonvásáriak is. a községek közötti „vetélkedőt”, mezőkomárom nyerte meg, itt az egy főre jutó társadalmi munka értéke 586 forint volt.

a városok, községek fejlesztésének jelentős anyagi forrása a községfejlesztési hozzájárulás. ennek és a végzett társadalmi munkának az értéke tavaly elérte az 53,6 millió forintot./mti/

..

bb. 49. két- és félmillió színházlátogató - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t hi/tm/zs/gy/cz

1969. szeptember 3.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén megtárgyalta az elmúlt színházi idény eredményeiről, tapasztalatairól szóló jelentést, amelyet kurcz györgy, a népművelési főosztály vezetője ismertetett. elmondta, hogy a fővárosi színházak a múlt évben - az állami operaházat nem számítva - 4 756 előadást tartottak, csaknem két és félmillió látogató előtt. egy-egy színházi előadás nézőszáma átlagosan valamivel több, mint félezer volt. emellett a múlt évben a fővárosi felügyeletű színházak 42 millió forint költségvetési támogatásban részesültek.

a budapesti színházak az elmúlt évben is sikerrel vittek színpadra új magyar drámákat. az elmúlt évadban 15 új magyar művet mutattak be. figyelemre méltó tapasztalat, hogy színházi életünkben változatlanul hódítanak az egyfelvonásos drámák. negatívum, hogy a mai életünkkel foglalkozó művek színvonala nem kielégítő sem művészileg, sem eszméileg. ezért a végrehajtó bizottság felhívta a színházvezetők figyelmét, hogy nagyobb eszmei és művészi követelményeket támasszanak a bemutatandó művek iránt.

/folyt. köv./

- 34 -

bb. 49. / két- és félmillió.... folyt./ gy

a most kezdődő színházi idény az eddigieknél színvonalasabb műsorokat ígér. kathy ferenc budapesti álom című drámája a felszabadulás 25. évfordulójára készül, s a madách színház mutatja majd be. dobozy imre visszatérés című drámáját a tervek szerint a madách kamara színház mutatja majd be. figyelemre méltó a thália színház vállalkozása is: dokumentum-drámát készít magyar kérdés címen az 1956-os ellenforradalmi időszakról. a józsef attila színház új szovjet és bolgár dráma bemutatására készül.

az új idényben egyébként a színházak kiemelt feladatnak tekintik a felszabadulási évforduló méltó megünneplését. ennek elősegítésére a fővárosi tanács dráma pályázatot írt ki, ezenkívül a színházakban bemutatott legjobb - a felszabadulás témájával foglalkozó - művet 30 000 forinttal, az ez évi művészeti hetek keretében bemutatásra kerülő legjobb magyar drámát pedig 25 000 forinttal jutalmazza.

a végrehajtó bizottság ülésének másik napirendi pontja a csemege kereskedelmi vállalat munkájáról szóló jelentés volt. koltai györgy vállalati vezérigazgató elmondta, hogy budapesten működő 78 kereskedelmi egységük tavaly a főváros teljes életmiser áruforgalmának több mint 10 százalékát bonyolította le. az utóbbi két évben jelentősen bővült az áruválaszték, ugyanakkor a hiánycikkek aránya számottevően csökkent. a vállalat fejlesztette és bővítette kereskedelmi szolgáltatásainak körét. ezek közül a leglényegesebb a díjtalan házhoz-szállítás, ezt a szolgáltatást a vásárlók nagyobb heti, vagy havi bevásárlásaiknál veszik igénybe. a házhoz-szállításhoz hasonló a csomagküldés. a személyesen, televonon, vagy írásban megrendelt árukat az ország bármely részébe postán, vagy gépkocsin elküldik. a boltok előre rendelést is felvesznek, s azt a vásárlók kívánságainak megfelelő időpontra elkészítik. az ikká-val kötött megállapodás alapján a vállalat évenként mintegy 6 000 csomagot küld az ország különböző részeibe, külföldi megrendelés alapján.

a vállalat elkészítette hálózatfejlesztési programját. egyik jelentős létesítmény lesz az óbudai városközpontban épülő bevásárlóközpont. ezenkívül a pasaréten, a kelenföldi lakótelepen és budafokon rendeznek be egy-egy korszerű egységet./mti/

..

- 35 -

bb 51. a kiskörei vízlépcső építésével érintett területek kisajátítási kártalanításáról intézkedett a gazdasági bizottság

1 sb/mm je bh la

1969. szeptember 3.

a kiskörei vízlépcsőnél a tiszta felduzzasztásával mintegy 40 kilométer hosszú - a velencei tónál négyszer nagyobb - víztározó keletkezik. a folyó két oldalának árvédelmi töltései között tehát tartósan ellepi a víz a hullámteret. ezt a területet eddig is időnként elöntötték az árhullámok, s így intenzív mezőgazdasági művelésre nem használhatták. egy keskeny területsávot azonban az árvédelmi töltések mentett oldalán is igénybe kell venni, hogy erősíthessék a gátakat és különféle árvédelmi létesítményeket építhessenek. a nagy víztározó területigénye végeredményben 21 termelészövetkezetet érint, s közülük 14-nél a szükséges 16.400 holdnyi terület kisajátítása már lényeges gazdasági problémát okozna. ezért a kormány gazdasági bizottsága már korábban úgy intézkedett, hogy az érintett termelészövetkezetek területének kisajátításánál kivételes kártalanítási eljárást kell alkalmazni, sőt, a kártalanításhoz az állami gazdaságok területeit is felhasználhatják. a kivételes eljárás célja, hogy ne pénzzel, hanem a kieső jövedelmet fedező módszerekkel, csereterülettel és kapacitáspótló beruházásokkal kártalanítsák a termelészövetkezeteket és az állami gazdaságokat.

az új vízlépcső és öntözőrendszereinek megvalósításához szükséges ingatlan-kisajátítás kivételes kártalanításának pénzügyi kihatásaira és finanszírozási forrásaira kidolgozott javaslatot most fogadta el a gazdasági bizottság, s ennek megfelelően feleltetve az építés első ütemének költségelőirányzatát. több kutató, és tervezőintézet felmérése szerint és a termelészövetkezeteként készített koncepciótervek alapján állították össze a javaslatokat a kártalanítás módjára és pénzügyi kihatásaira. így két termelészövetkezet csereterülettel, öt részben csereterülettel, részben kapacitáspótló beruházással, hét pedig kizárólag kapacitáspótló beruházással kártalanítható. több mint 350 millió forintot irányoztak elő a kártalanításra. ebből 222 millió forintot kell biztosítani különféle kapacitáspótló beruházásokra, talajjavításra, vízrendezésre, öntözésre, állattenyésztési épületek stb. létesítésére. két állami gazdaság 5 428 holdnyi területet ad át - a rajtlevő épületekkel és egyéb létesítményekkel együtt - a termelészövetkezeteknek. ezért az érintett állami gazdaságok kártalanítására is mintegy 130 millió forintot irányoztak elő.

a gazdasági bizottság azonban mérlegelés tárgyává tette, mennyire lehetnek az új beruházások racionálisak, gazdaságosak a csökkentett területű gazdaságokban. ezért előírta, hogy közös beruházások, valamint szervezeti változtatások - állami gazdaságok összevonása stb. - célszerűségének megállapítására további vizsgálatokat kell végezni. végezetül felszólította az országos vízügyi hivatal elnökét és az érintett megyei tanácsok vb elnökeit, hogy az ingatlan kisajátítások során vegyék figyelembe a vízparti területek üdülő és sportcélú hasznosítását is./mti/

- 36 -

bb. 52. marien ngouabi őrnagy,

hné/zs/gy/la

1969. szeptember 3.

a kongói köztársaság /brazzaville/ elnöke táviratban mondott köszönetet losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének kongói nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaiért./mti/

..

bb. 53. a lipcsei vásárra utazott tordai jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes

k sl/hné/ie/gy/la

1969. szeptember 3.

az ndk külgazdasági minisztériumának meghívására szerdán elutazott a lipcsei őszi vásár megtekintésére tordai jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes. látogatása alkalmával tárgyalt a magyar-ndk kereskedelmi kapcsolatok továbbfejlesztéséről is.

a miniszterhelyettes a ferihegyi repülőtéren a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa, továbbá heinz naue, az ndk budapesti kereskedelmi tanácsosa bucsuztatta./mti/

..

bb. 54. berejeződött veszprémben a felsőoktatási kollégiumi bizottság országos konferenciája

vid-fm/gy/la

1969. szeptember 3.

szerdán veszprémben véget ért a felsőoktatási kollégiumok diákotthonok igazgatóinak és diákbizottsági titkárainak országos konferenciája. a háromnapos eszmecsere 260-an vettek részt, és hét szekcióban beszéltek meg a különböző szakágak sajátos problémáit és terveit. megvitatták a kollégiumok új működési szabályzatának tervezetét és ismertették a módosításra vonatkozó javaslatokat.

a háromnapos tanácskozás zárszava után az mti munkatársa megkérdezte széchy évat, az országos felsőoktatási nevelési munkaközösség titkárát: milyen új kezdeményezések, javaslatok, együttműködési megállapodások születtek ezen a tanácskozáson.

- a tanácskozásnak mindvégig központi témája volt a fizikai dolgozók gyermekeinek helyzete és helye az egyetemi oktatásban és a kollégiumi kollektívákban - mondta széchy éva. a kollégiumok vezetői elhatározták, hogy az eddiginél hatékonyabb segítséget nyújtanak a munkás-paraszt szülők gyermekeinek. a debreceni kossuth lajos tudományegyetem kollégiuma és a budapesti eötvös kollégium diákjainak kezdeményezéséhez csatlakoztak a szegedi, a veszprémi egyetem diákközösségei, és több budapesti kollégium is.

/folyt. köv./

- 37 -

bb. 54. /befejeződött veszprémben.... folyt./ gy

Igy a jövőben már a kibővített létszámban keresik fel az egyetem körzetéhez tartozó vidéki iskolákat, hogy kiválasszák a tehetséges diákokat, bevonják a kollégiumok szakköri tevékenységébe, tanfolyamokat, előkészítő kurzusokat szerveznek számukra. a jövőben valamennyi kollégiumban hatékonyabban segítik az első és második évfolyamban a fizikai dolgozók gyermekeit, és elsősorban az alapozó tárgyaknál pótolják a hiányosságokat. a diákvezetők feladata, hogy ezeket a fiatalokat mindinkább bevonják a tudományos szakkörök tevékenységébe, hogy a jövőben a tudományos kutató-utánpótlásban is növekedjék arányuk. érdekes vita alakult ki a tanítóképzők és óvónők képzők kollégiumainak képviselői között arról: lehet-e tudományos munkát végezni ezeknél az intézményeknél? mint megállapították, szükség van arra, hogy a tanító-, és óvónők képzők kollégiumaiban a pedagógia tudományával is foglalkozzanak és kísérletek, kutatások révén bővítsék az ismereteket.

- a tanácskozáson számos együttműködési megállapodás született. a budapesti felsőoktatási intézmények kollégium vezetői, valamint a veszprémi vegyipari egyetem és a debreceni kossuth lajos tudományegyetem kollégiumának vezetői megállapodtak, hogy a jövőben rendszeres tapasztalatcsere céljából felkeresik egymást és közösen kulturális műsorokat is szerveznek./mti/

..

bb. 55. emlékűnnepség kazincbarcikán a kndk kikiáltásának 21. évfordulója alkalmából

vid-fm/gy/la

1969. szeptember 3.

a koreai népi demokratikus köztársaság kikiáltásának 21. évfordulója alkalmából a hazafias népfront borsod megyei bizottsága szerdán emlékűnnepséget rendezett kazincbarcikán. az ünnepségen részt vett li dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, valamint a nagykövetség több munkatársa. a vendégeket borsod megye első szocialista városába elkísérte többek között deme lászló, a megyei pártbizottság titkára, és hegyi imre, a hazafias népfront borsod megyei bizottságának titkára is.

a borsodi vegyikombinát művelődési termében a koreai nép képviselőit takács istván, a városi tanács vb elnöke köszöntötte, majd dr. szántó istván, a borsodi vegyikombinát vezérigazgatója adott tájékoztatót az ország egyik legjelentősebb műtrágya- és műanyaggyárának fejlődéséről.

/folyt. köv./

- 38 -

bb. 55. /emlékűnnepség.... folyt./ gy

a vendégek ezt követően résztvettek a radnóti miklós művelődési otthonban rendezett emlékűnnepségen. a művelődési ház színháztermét zsufolásig megtöltő közönség előtt sztancsik károly, a városi pártbizottság első titkára üdvözölte a vendégeket, majd dr. sátyi istván, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának tagja, a hazafias népfront borsod megyei bizottságának elnöke, a miskolci nehézipari műszaki egyetem kossuth-díjas professzora mondott ünnepi beszédet. megemlékezett korea történetéről és arról a fejlődésről, amelyet a távolkeleti nép a függetlenség több mint két évtizede alatt elért. hangsúlyozta: a magyar dolgozók egy emberként álltak korea mellett függetlenségi harcának idején, és testvéri örömmel szemlélik mind nagyobb mérvű gyarapodását.

az ünnepségen felszólt li dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete is, aki hazája fejlődéséről, az imperialista provokációk elleni küzdeleméről számolt be, és tolmácsolta a koreai nép testvéri üdvözlését.

az emlékűnnepséget követően a vendégek megismerkedtek a felszabadulás után épült várossal, ellátogattak a közelmúltban átadott 440 ágyas kórházba, valamint a borsodi vegyikombinát és a város lakóinak közös társadalmi munkájával épült új sportlétesítménybe is./mti/

..

bb. 58. halálos közlekedési baleset

i pr/hné/zs/gy/la

1969. szeptember 3.

a 2. kerületben, a moszkva téren egy 56-os villamosra akart felugrani ittás állapotban blázs jános, 63 éves budapesti nyugdíjas. a lépcsőről visszaesett, s olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházbaszállítás közben meghalt./mti/

..

bb 50. a vérnász bemutatója helsinki

k ol/hné szb zs

1969. szeptember 3.

szokolay sándor zeneszerző szerdán helsinki utazott, ahol részt vesz vérnász című művének csütörtöki bemutatóján. az előadást a finn nemzeti operában mikó andrás rendezi. /mti/

..

- 39 -

bb 56. pest megyei pártmunkás-küldöttség utazott bulgáriába

1 pr/hné zs bh la

1969. szeptember 3.

a szófia-megyei pártbizottság meghívására héttagnak pest megyei pártmunkás-küldöttség utazott szerdán bulgáriába. a delegáció - amelyet jámbor miklós, az mszmp pest megyei bizottságának titkára vezet - részt vesz bulgária felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségeken./mti/

--

bb 57. elhunyt bonyhádi jeno

k pr/tm zs bh la

1969. szeptember 3.

súlyos betegség után 62 éves korában elhunyt bonyhádi jeno nyugdíjas újságíró, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetéséről később intézkednek.

mszmp v. ker. bizottsága
magyar újságírók ^{országos} szövetsége

magyar partizán szövetség

--

/mti/

bb 59. irodalmi pályázat

1 pr/hné zs bh la

1969. szeptember 3.

a kisz központi bizottsága, a művelődésügyi minisztérium és a magyar írók szövetsége irodalmi pályázatot hirdet lenin születésének századik, hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére. a pályázaton 35 éven aluli írók vehetnek részt olyan alkotásokkal, amelyek tükrözik hazánk 25 éves fejlődését, a szocializmus építésének eredményeit, a fiatalok munkában, tanulásban, honvédelemben tanúsított helytállását; illetve bemutatják lenin életének, munkásságának, forradalmi harcának történetét, a lenini eszme ifjúságunkra gyakorolt hatását. a legjobb pályamunkák pénzjutalomban részesülnek, s az első díjat nyert műveket benevezik a lenini centenárius jegyében meghirdetett komszomol-pályázatra is. a pályamunkákat a kisz kb kulturális osztályára kell beküldeni 1970. január 31-ig./mti/

--

- 40 -

bb. 60. öntözővíz - bányavizből - országos jelentőségű kezdeményezés tokodon

vid-fm/gy/la

1969. szeptember 3.

országos jelentőségű kezdeményezésről rendeztek bemutatót szerdán a tokodi aranykálász termelőszövetkezetben. a megye vezetői, országgyűlési képviselők nézték meg azt a 70 holdas kertészeti telepet, amelyet bányavizzel öntöznek. értékes boggyógyümölcsöket, kertészeti növényeket termelnek itt és falkolát is telepítették.

kéri vencel országgyűlési képviselő, a dorogi szénbányák igazgatója javasolta tavaly a parlamentben: hasznosítsák országsszerte öntözésre a bányavizet. ugyanis a drága pénzen, sokszáz millió forintos költséggel kiemelt víz teljesen kárvész. egyedül a dorogi szénmedencében évente 63 millió köbméter vizet emelnek ki, és engednek hasznosítatlanul a dunába. ha viszont a bányavizeket a mezőgazdaság igénybe venné, a költségek egy része megtérülne, a terméshozamok pedig jelentősen növekednének. az érdekes javaslat első megvalósítását látták most a vendégek tokodon, ahol a helybeli erzsébet akna vizét használják fel. a szénbányák több mint 400 ezer forintot áldozott a tsz-hez vezető csőrendszer kiépítésére. az aranykálász eddig 700 ezer forintos befektetéssel 70 holdon olyan földalatti öntözőrendszert épített ki, hogy a területet géppel művelhetik. bár a beruházás költsége elég magas, mégis megéri, mert a közös gazdaság teljesen függetleníteni tudja magát az időjárástól. míg a nagyon csapadékszegény években a folyami, vagy tavi öntözőrendszerek sem tudnak elegendő vizet biztosítani, a bánya teljes biztonsággal szolgáltatja ezt, hiszen az aknában egyetlen percig sem dolgozhatnak a víz kiemelése nélkül. a tsz-t pedig ugyanaz a szivattyú látja el - ha szükséges napi 16 órán át is - percenként 3 köbméter vízzel, amelyik a bányából kiemeli a vizet.

az öntözőrendszert úgy alakították ki, hogy egy óra alatt csaknem 12 milliméter csapadékot tud egyszerre két holdra juttatni./mti/

--

bb. 61. varga lajosnak,

k si/hné/le/gy/la

1969. szeptember 3.

a magyar nemzeti bank elhunyt igazgatójának hamvasztás előtti bucsuztatása csütörtökön délután 1/2 3-kor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

- 41 -

bb. 62. rendkívüli villamosjárat a szovjet mezőgépkiallításra

hn6/1e/gy/La

1969. szeptember 3.

a szovjet traktor- és mezőgazdasági gépkiallítás alkalmából a józsef körut és a lóversenytér között 29-es jelzésű rendkívüli villamosjárat közlekedik. a gépkiallítás és a budapesti őszi vásár között r-jelzéssel rendkívüli autóbuszjáratot indítanak. az autóbuzson a viteldíj 1,50 forint, bérletek és utazási igazolványok nem érvényesek.-mtl/

..

bb. 63. franciaországi turnéra utaztak a rádió szimfónikusai

k ol/hn6/zs/gy/La

1969. szeptember 3.

a magyar rádió és televízió szimfónikus zenekara szerdán a ferihegyi repülőtérrel közlekedő franciaországi turnéra utazott. a csaknem száztagú együttes koncert körútjának első állomása nizza. a zenekar műsort ad a la chaise dieu-i fesztiválon is, majd hangfelvételeket készít párizsban a pathé-marconi cég részére./mtl/

..

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 22. sz. hír / a talajtani társaság vándorgyűlése szolnokon/ 1. bekezdésének 9. sorától a „majd dr. soós gábor... tartott bevezető előadást,, szövegrész t ö r l e n d ő !/mtl/

..

bb. 64. bírósági küldöttség utazott a német demokratikus köztársaságba

t bc/j/gy/La

1969. szeptember 3.

dr. heinrich toepflitz, a német demokratikus köztársaság legfelsőbb bírósága elnökének meghívására dr. szakács ödönnek, a legfelsőbb bíróság elnökének vezetésével szerdán küldöttség utazott berlinbe, a bírósági intézmények tanulmányozására.

a küldöttséget a keleti-pályaudvaron dr. markója imre, az igazságügyminiszter első helyettese, dr. szilberek jános igazságügyminiszterhelyettes, dr. gellért györgy és dr. nádas andrás, a legfelsőbb bíróság elnökhelyettesei és dr. nagy zoltán, az mszmp kb alosztályvezetője bucsúztatta. jelen volt a bucsúztatásnál dr. heinz knobbe, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa./mtl/

..

- 42 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 54. sz. hír / befejeződött veszprémben.../ 1. folyt. 2. bekezdésének 2. sorában a szöveg helyesen:

a budapesti felsőoktatási intézmények kollégiumvezetői...

/mtl/

..

bb. 65. háromszázezer munkás készítményeit 90 országba exportálja az artex - husz év alatt huszénhszerezésre nőtt a forgalma

t sz/tr/1e/gy/La

1969. szeptember 3.

megalakulásának 20. évfordulójára készül az artex külkereskedelmi vállalat. a régi forgalmi adatokból kitűnt, hogy működésének első hónapjában 108 dollárért kikészített marha-fülszört és 136 fontért lófej-preparátumot szállított. később ezt árvalányhaj, szalmavirág és más hasonló cikkek exportja követte, az áruösszetétel azóta lényegesen változott, a vállalat forgalma pedig meghuszonhatszereződött - mondta dr. bródi tiber, a vállalat kereskedelmi igazgatója azon a tájékoztatón, amelyet szerdán a jubileum alkalmából tartottak.

az artex-nek megalakulásakor 1949 nyarán 35 alkalmazottja volt, ma már 500 dolgozóval, közülük 120 olyan üzletkötővel rendelkezik, akik 300 000 dolgozó készítményeit értékesítik, juttatják el a világ 90 országába. a szocialista országokba tavaly 18 millió rubel, a tőkés piacokra 18 millió dollár értékben exportált árut, elsősorban különböző könnyűipari, kézműipari terméket.

a vállalat főbb exportcikkei közé tartoznak a butorok, ezen belül is elsősorban a stílbutorok, amelyek a teljes kivitel 30-35 százalékát képezik. az arányokat tekintve ezt követik a kosár- és fonottárak, nemesfémek, kerámiák, szőnyegek, herendi porcelánok, festmények, sportcikkek, játékkártyák, iparművészeti alkotások. a vállalat exportcikkei közé különféle háztartási felszerelések, műanyagtermékek, valamint faházak is tartoznak. az exportcikkék listája mintegy 30 000 féle terméket foglal magába. mindezek 250 ipari vállalat és több száz szövetkezet készítményei. az artex kapcsolatot tart olyan nagy vállalatokkal, mint például a budapesti butoripari vállalat, de exportálja mezőgazdasági szövetkezetek melléküzemágainak külföldön értékesíthető termékeit is. sikeres üzletpolitikájának egyik tényezője, hogy sokszor közreműködött az ipari háttér létrehozásában, az árualapok megteremtésében, gépeket, ötleteket, a beruházásokhoz anyagi eszközöket, devizát adott, hogy egy-egy termékből kellő mennyiséget exportálhasson. a külkereskedelmi tevékenységen kívül sokszor iparszervezési feladatok ellátásában is résztvett. kooperáció formájában is igyekszik növelni az exportálható cikkek választékát és mennyiségét számos kis- és nagyüzemmel. ennek érdekében több nyugati céggel köt bér munkaszerződést. piaci kapcsolatainak bővítésére évente 35-40 külföldi kiállításon vesz részt, külföldi irodája működik párizsban, londonban, moszkvában és hágában./mtl/

19.10/gy

- 43 -

bb. 66. ünnepi filmbemutató a vdk megalakulásának 24. évfordulóján

t tf/j/gy/la

1969. szeptember 3.

a vietnami demokratikus köztársaság kikiáltásának 24. évfordulójáról megemlékező budapesti eseménysorozathoz kapcsolódva, szerda este ünnepi filmbemutatót rendezett a puskin filmszínházban a hazafias népfront budapesti bizottsága és a fővárosi tanács. a 17. szélességi fok című, francia-vietnami koprodukcióban készült dokumentumfilmet, a világhírű joris ivens holland rendező alkotását vetítették.

az eseményen megjelent erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes, katona imre, a budapesti pártbizottság titkára. ott volt hoang luong, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, le huan van, a délvietnami köztársaság magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, továbbá a diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

a műsor előtt kurcz györgy, a fővárosi tanács népművelési főosztályának vezetője méltatta a vdk nemzeti ünnepének jelentőségét, szólt arról, a hősi küzdelemről, amellyel igazságos önvédelmi háborúban harcol szabadságáért és függetlenségéért a vietnami testvérnép. a megrázó erejű alkotást az ünnepi filmbemutató közönsége osztatlan elismeréssel fogadta./mti/

..

bb. 67. időjárásjelentés

j/gy/la

1969. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti szerdan este:

többfelé eső, helyenként zivatar

várható időjárás csütörtök estig: változóan felhős idő, többfelé elsősorban nyugaton eső, helyenként zivatar. mérsékelt, változó irányú szél. zivatar idején átmeneti szélerősödés. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: nyugaton 19-23, keleten 24-28 fok között./mti/

..

- 44 -

bb 68. gázolt a vonat

i gj bh la

1969. szeptember 3.

kőbánya-kispest máv állomás között egy személyvonat elütötte vörös sándorné 50 éves segédmunkás, vecsési lakost. a szerencsétlen asszony a helyszínen meghalt./mti/

..

- v é g e -

- 45 -

1056/10

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. szeptember 4.

bb. 1. új akciók a budapesti gyalogosok, motorosok, gépkocsivezetők épségéért - 40 000 sofőr továbbtanul - kezdeményezés a magángépkocsi-vezetők oktatására

1 hbj/j/ie/gy/la

1969. szeptember 4.

a budapesti közlekedési balesetek elleni küzdelem helyzetéről, terveiről tájékoztatta az mti munkatársát wagner miklós, a fővárosi közúti balesetlelhárítási tanács titkára.

- jelenleg több mint 50 vállalat áll „szerződéses”, viszonyban az fkb-tal, ebben a szerződésben a vállalatok, amelyek összesen mintegy 40 000 gépkocsivezetőt foglalkoztatnak, vállalták, hogy kresz-tanfolyamokat szerveznek, s a gépkocsivezetőket minden évben vizsgáztatják. a „vezess baleset nélkül”, versenymozgalomban résztvevő vállalatok minden negyedévben „bizonyítványt”, kapnak ténykedésükről, s a versenyben elért pontszámok pontosan tükrözik, milyen eredményeket értek el a balesetek megelőzésében. fáradtságuk maghozza gyümölcsét, ezt mutatja, hogy míg budapestben az év második negyedében a közúti „események”, /karambolok, balesetek, stb./ száma az előző negyedben 4 478-ról 5 352-re nőtt, addig a versenyben résztvevő vállalatoknál némi csökkenés tapasztalható /1 080-ról 940-re/. a személyi sérüléssel járó balesetek száma a fővárosban 1 857-ről 2 110-re növekedett, a mozgalomban résztvevő vállalatoknál 216-ról 192-re csökkent. ez azonban nem jelenti, hogy a hivatásos gépkocsivezetőknel nincs semmi baj. még nagyon sok vállalatnál nem oldották meg a hivatásos gépkocsivezetők továbbképzését, nem veszik elég szigorúan az oktatást, ezen feltétlenül változtatni kell, lehetőleg hivatalos intézkedéssel.

- a magán-gépkocsivezetők és a motorosok továbbképzése - legenyhébben szólva - gyermekcipőben jár. mindössze egy-két ezer magángépkocsivezető vesz részt önként a kresz továbbképző oktatáson, s míg a részvétel önkéntes marad, komoly változásokkal nem számolhatunk.

/folyt. köv./

20